

<p>מוסף עש"ק</p>	<p>הגה"צ רבי משה</p>
<p>פרשת משפטים</p>	<p>טוקצינסקי זצ"ל</p>
<p>כ"ד בשבט תשמ"ח</p>	<p>שלושים למיתו</p>

שקלים

זנתנו איש כוסר נמשו

כי תשא את ראש בני ישראל לשפוטם, כשתצא למנות ראש ומנהיג לבני ישראל תמנה רק את זה שמיכן לתת את עצמו ככוסר נמש ולמסר את נפשו עבור כלל ישראל.

(רבי משה אלשיך)

העשיר לא ירבה

אחר המרבה ואחר המעט, וכלב שיוכן לבו לשמים, וז"ל, הדל המעט מוצא מקונו לבו לשמים, אולם העשיר המרבה שהוא נתון הרבה ומגדיל לעשות, קשה לו יותר לזון את לבו לשמים, לפיכך מזהירים את המרבה שגם הוא יזון לבו לשמים.

(דארימור מקוצק)

זה יתנו

הראה לו הקב"ה מטבע של אש ורש"י, האש הוא אחר הרבנים והחשובים והחזונים ביותר שאין העולם יכול להתקיים בלעדיהם, אבל באותה אש יכול אדם גם להחריב את העולם והוא הריץ במספרו. דבר השב ביותר הוא אם אלה יודע לנצות בו כראוי, ודבר מסוכן ביותר הוא אם נפל לידיהם לא טובה.

(רבי נחמן מברסלב)

העשיר לא ירבה

העשיר לא ירבה את עשרו על ידי שלא יתן, והעני לא יעשיר ולא ייעשה עני יותר גם אם יתן.

(אמרי שפר)

העשיר לא ירבה

טעם הגנינה על המלים "העשיר לא ירבה" הם מונח רביעי, רמז למאמר חז"ל המבוסס אל יזכנו יותר מזה, ומתבסס (סו) נתון יתן האדם תמיד מוסר ורמונה רביעי, ארבעת החלקים יצא לעצמו.

(הגרי"א מוילנא)

מחצית השקל

הקב"ה תובע מן האדם את דרך הגנינים, דרך האמצעי, את מחצית השקל, תצו לה חציו לכם.

(תבולת מרדכי)

זה יתנו

הראה לו מדין מטבע של אש ומשקלה מחצית השקל ואמר לו כזה יתנו ורש"י, מטבע של אש הוא זה, כלל, והיה מפרש דהיינו קאמר המקום השב לו את העובד ומתן כך שתשיבנו לו והיה כי יצק א"י שיתפלל עליה מן הטובה שעשת לו שסובב בשלמותו ושפעתו ואחיה נתן עליה כי נתן א"י, וקרא מדינת דלענין תפלה קאמר עליו זה טובה במשנה תורה ושכב בשלמותו ובכרך ולך תהיה צדקה וגו', וגם מוכח קרא רבי יצק הוא תפלה מראשון ושפעתו כי נתן א"י וארזם ואילו צדקה משם קאמר היה ליה למיכתב ושפעתו צדקתו.

(ילקוט חרדו)

זה יתנו

כשמוכרים על גבית דבר, שכדורה כל אחד מתלמד, אבל כשכב לתרום מעטנת התלבויות, לכן הראה לו הקב"ה מטבע של אש, ואמר "כזה יתנו" באותה התלבויות.

(אמרי חזן)

העשיר לא ירבה

כיון שהכונה הוא שתהיה התרומה לה' לשם שמים ולספרה, הרי הכונה שכולם יהיו שווים, שאם לא כן יש העשירי יותר רק להראות עזירותו וגיבורתו.

(שערי שמחה)

מחצית השקל

מדין ישראל לא נעשה על ידי שקלים שלמים אלא על ידי חצי שקלים, ללמדנו שכל יחיד ויחיד מבי עצמו הוא לא שלם ורק באחרות הצבור מגיע הדבר לירי שלמות.

(בינה לעתים)

זה יתנו

נתקשה משה עד שהראה לו הקב"ה מטבע של אש ואמר לו זה יתנו ומרדכי משה נתקשה לזכור כיצד יכולה מטבע יבשה להיות כוסר נמש, והראה לו הקב"ה מטבע של אש, את כל המניעות של היצר הרע שאדם זקוק להתלבות בהן, כדי להתגבר עליהן אז הבין משה למה מטבע זה מכפר.

(אור ישיר)

ומתבאר מכאן דאף ובעלמא שלוחו מצוה אין נזקין אבל אם יהיה מרבי עבודה וזה או יסול להיות נזקין, ולכן אסר השמים ובכל אשר אמרתי אליכם, היינו בכל המצוות תשמרו, כי שלוחי מצוה אינם נזקין, אבל בתנאי ושמ' אלהים אחרים לא תזכירו, דמחשבת עבודה וזה נזרמה שהיא נזקין חז'.

כפתור ופרח

ג. גולדשילד

א. "אשר תשים לפניהם" בגימטריא "השנה הכונה איש ואשה לזיון" ועי' דרשת הש"ס קידושין להם. ב. "אם ארזי יתן לו אשה וילדת לו" (עליו) בגימטריא "זו שפתה כנענית" ועי' ברכ"י. ג. טעם הציצית, לרבי יצחק בן אבא, הוא שמיים טעמי על "לא תגנב" (במסכתו בית דין, א' ובמסכתו עבודה, ע' כ"י) ל"בני ישראל עבדים" ועי' ברכ"י. ד. צדקת ארזי אנו במצוה וצדקת בגימטריא על "לא תגנב" או "כי יל בני ישראל עבדים" ועי' ברכ"י. ה. ולרבי רבי שמעון - הגימטריא אל דרלת אל אנו המצוה וצדקת ארזי אנו במצוה וצדקת בגימטריא דרלת ומוחלת חז' עדים ל"עבדים" הם - לא עבדים לעבדים. וזכר זה וקנה ארון לעצמו ורצע כפיהם ועי' ברכ"י.

לפטירת המשגיח זצ"ל (כ"ד בטבת תשמ"ח)

א. רבי משה עקיבא טייטלבוים, בגימטריא "כ"ד בטבת תשמ"ח". ב. רבי משה עקיבא טייטלבוים, ועי' בגימטריא "משה עקיבא כ"ד אדרום יצחק". ג. "כ"ד לדרם טבת תשמ"ח בגימטריא "נמר משה עקיבא כ"ד אדרום יצחק" ובגימטריא "נמר רבי משה עקיבא טייטלבוים" ועי' ברכ"י.

ממשנתם של בעלי התוספות

משפטים

מחן הסדר תוספות העולם

מאת הרב יעקב גלים

וזה כי יצק א"י

הקשה רבינו סעריה ד"ל אם כן יבוא לידי נעילה דלת בפני לוחי, שכשיצק להקב"ה אש כן טוב לו שלא לו את העובד יסרע מטעם הקב"ה אם כן טוב לו שלא ילח כלל, והיה מפרש דהיינו קאמר המקום השב לו את העובד ומתן כך שתשיבנו לו והיה כי יצק א"י שיתפלל עליה מן הטובה שעשת לו שסובב בשלמותו ושפעתו ואחיה נתן עליה כי נתן א"י, וקרא מדינת דלענין תפלה קאמר עליו זה טובה במשנה תורה ושכב בשלמותו ובכרך ולך תהיה צדקה וגו', וגם מוכח קרא רבי יצק הוא תפלה מראשון ושפעתו כי נתן א"י וארזם ואילו צדקה משם קאמר היה ליה למיכתב ושפעתו צדקתו.

ואנשי קודש תהיון לו

לכן הוצרך קודשה כי עד עתה דבר במשפטים ועתה כשכב להתחיל באיסור המאכלים פתח ואמר קודש ראוי הוא דראכל האדם מה שיהיה בו שאין האיסור במאכלים רק הטורה בנפש שיאכל דברים נקיים שלא ילדו עובי ונמט לנפש, לכן אמר ואנשי קודש תהיון לו כלומר אני חפץ שתהיו אנשי קודש בעבור שתהיו לי ראויים לדבוק בה' שאני קודש ולא תגעלו נפשותיכם בדברים המותרים.

הנה אנכי שולח מלאך

פירש רש"י כאן נתבשרו שעתידים להטא ושכינה אמרת לא אעלה בקרבך, אעפ"י שלא נתקיימה הנבואה זאת כי משה בקש עליו להטא ואמר אם אין מדין הולכים אל העליון מה ונתרצה לו הקב"ה ואמר לו גם את הרבה הזה אשר דברת אעשה, מכל מקום לאחר מיתו נתקיימה ששלה להם מלאך וזהו האמר המכובד (ד"ר) וזה בודות יורשע בידתו וישא עינו וירא ונתה אש עומד לנגדו ושאל לו יורשע מה ארזי מבר אל עבדו ולא צוה אותו דבר שנגלה בעבורו רק אמר לו של עבדך ולא אמר לו למה לא, אבל היתה המראה הורידו כי מצוה היתה מלאך שולח לפניהם בצבא כנאם למלחמה וזהו שאמר לו עתה באני אני הוא שכאני בימי משה רבך ודעתי ולא רצה שאילך עמו.

כל אלמנה ויתום לא תענון

אפילו היא עשירה כי נעשה שפלה ודמעות מצויה ואמר לשון רבים, ופירש רבי אברהם כי עונש הראה שמעתי אותה ושותק בעונש המענה.

תתנה ואכלה, על פי דברי התרגום שמשפיר ובשר בשדה טריפה "בשר תלים מן הורא ח"א", וכי איתא בחילוי נח נח ע"כ אמר רבי יוחנן ובשר בשדה טריפה לא תאכלו זה בשר מן החי, וזה בירושלמי ריש פרק כל שעה, ולפי זה כיון דהוא אבר מן החי אסור ליתנו לבן נח, ולכן אסרה תורה ללכל תשליטין אחת.

ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך (בב, יא).

קשה להבין, הרי הוא מזהיר כאן על כל המצוות אפילו הקלות ומרע מזכיר כאן את העבירה המורה ביותר - עבודה זרה.

יש לרשום בזה מה דרשתו בסדריש דף ע"ב וכן בסוף חזקוני תנא רבי יעקב אומר אין לך כל מצוה ומצוה שכתובה בתורה שמתן שכרה בצורה שאין תחית המותם תלויה בה, כביכול אב ואם חביב למען יאריכון יסוד ולמען יסב לך, בשלוחה חזק חביב למען יסב לך הארצות ימים, ודי שאמר לו אביו עלה לבירה והבא לי נחלות ועלה לבירה ושלח את האם ונבל את הבנים ובחזיתו נבל ומה חביב טובת יסוד של זה והיכן אריכות יסוד של זה אלא למען יסב לך לעולם שכולו טוב ולמען יאריכון יסוד ליום שכולו ארץ, ומסקינו עלה בנמרא ויילאמ מחרת בעשרה סוכנים היה ומכיון למען תחיש את בית ישראל בלבם, ומסקינו אחרי נמי הכי קאמר לא סלקא דעתך שכל מצוה כחא עלמא אכא לא אגין מצוה עליה כי היכי דלא ליחי ליה הדרתו ע"כ, קיי"ש.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

לפניהם ולא לפני גוים, אפילו רבים לך דין תורה ודין אמת, כל היתול לפניהם כוסר בעיקר ומעלה ויאתם שנאמר ותרבים לה, לא כי לא בצורת צדק וגו', וכן נפסק דאסור ללכת בערכאות של גוים עד שימאן מליד עמו ברייזא חזק בצדק ובשמתא, וכל רבני עולם רבינו חם ריש ור"ח ורבינו יואני רמב"ם ורבינו יוסף קאמר דאין ללכת בערכאות של גוים עד שימאן מליד עמו ברייזא חזק בצדק ובשמתא, וכל מה שהפסידו על פי שבעה טובי העיר, וקצת קשה למי לי למעשי, גוים ווא משמע מלפניהם אפילו היחידות וגוים פסולים, שכן נפסק דאין לעלות דלפניהם שום מומה ואם כן כל שם גוים, וי"ל דאין ללכת בערכאות של גוים עד שימאן מליד עמו ברייזא חזק בצדק ובשמתא, וכל היחידות וגוים נמי דלשתחילת אינם דין מכל מקום ברייזא חזק בצדק ובשמתא.

לכלב תשליכון אותו

מאחר שהכלב מסר נפשו על המריפה שבה חאב לטורפה, לא תהיה כפי טבעו כנצור, שכשיהיה לך טריפה שתשליטתו אליה בשכר השמירה עד עתה שלא נטרפה, וגם שם עוד האחרות כי כן דרך העולם להעמיד כלבים לשמור הבאן מן האדמים.

לא תהיה אחרי רבים לערות

ופירש על זה רבינו רבי יוסף קארו מה שאמר להם אליהו הנביא לעובדי הבעל "כי אתם הרבים", מצאתי בפרשני דר' מנחם בן הלוי יכול היה לומר "כי אתם רבים", אלא לכן כתב הרבים שכן אמר להם אליהו "לא אתם באותם הרבים שנאמר בהם בפרשת משפטים "לא תהיה אחרי רבים לערות".

ועבדו לעולם

פירש"י און שמעתי בדר סיני כי לי בני ישראל עבדים וזכר זה וקנה ארון לעצמו הרעף אח"כ לפי דרשה זו היה לו להיות נרצע מיד כשקנה ארון לעצמו ודחינו בשעת מביאה ראשונה ולא בשבאר אחרת, וי"ל דהיה נרצע כשמוכר עצמו בשעת רוחקו אין לו להיות לוקה רמז יעשה אין לו מנוח ודמילת אחרת אבל לטון שם דמסתמא כיון שראה שרבו חייב במצוותיו ובמצוות אשתו ובניו ואי אפשר דלא קימין וכו' וכו' מעט קט מנוח האף על פי כן אסר ארבות את ארזי וקנה לו ארון לעצמו כיון הוא שילקע על קניית הארון ולא שם מנכשו אל חזן ומוחל כל בריה.

פרשת משפטים

מתוך הספר

"אדרת אליהו"

ספר זכרון להגאון רבי אליהו ראם זצ"ל שיצא בימים אלו לאור אמ טורף יטרף יביאחו עד וגו' (בב, יב).

אמתי על דיוקן הלפני של יביאחו והיה בדיק לכתוב יבא לא יביאחו, וזכרתי דהר"ש ריש בבא מציעא וסימן ג' הביא בשם הראשונים דער אור חושבני פוסט משמעות ושוברים וזכרתי אמרתי בעלמא ונפתחין דל ע"כ לא מקום שנאמר עד הרי כאן שנים עד שימירט לך הכותב אחר, ולפי זה אם היה נאמר כאן יבא עד היה במשמע דייצין שנים, לכן כתב יביאחו לשון יחיד לפרוט ולתורות דבאן ובכונה לעד אחר ונכון.

ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו (בב, ל).

אפשר לומר שהיו רבני טריפה אסרה תורה לכלב תשליכון אותו, וגבי בגימטריא חזק לגר אשר בשעריך

מספר יתר אלפין כ"ד-ששט תשליח 466

משה עובד ה'

1234567 תחית
1234567 תחית

הגה"צ רבי משה טיקוצינסקי זצ"ל - המשגיח דישיבת סלבודקה - כ"ד טבת תשמ"ח - שלשים לפטירתו -

המסיל אימה תורה על הציבור שלא לשם שמים ועל הנאמרים האומרים "והפתי" על כל לוחצים" - אלו נבאי דיקה, וישות על עומק הדין ועל מסירות הנפש הנכבדת באותו נבאי דיקה, ומאיתו פרנס, להלך על תורה של חרב, כאשר ניהם פתוחה לו מוחלת, והוא הלך על חרב חרב באותו צדד מדור וסדק, ודבבות שעות התמורה נוקפות לזכותו, משכב הימים, לפני כיובל שנים, עת כיוון בראש ישיבה במקור חיים בירושלים, החליט לצדף לישיבה משנית - כיס הוא מחשבו וזקני המשגיחים, יכלה"א - והשמיץ על כך שיה מקרינה, בימי ודוד אלול, השאלה שהציב היתה האם אין קבלתו של המשגיח, בעצם נוכחותו וראיתו, משום פגמה בעבודת ה"מלכות" של הימים הנוראים, תפוסה על המשגיח אופיינית היתה, הוא התמך על דברי הרבנים הידועים בחלוצי גירושין, שיצאו בולטו להישמע ליוצגו, אלא שהוצג הרע מעבד בעצמו, והשחרר אנו כשעזרים לנו לכפוח.

יטל למה הדבר דומה - אמר - לפיכך של הנמיר על בר עומם הירא, שכשקפץ ציר זקק "נורא כי עמרם" ונעקץ כולם לקולו, מרוע צדק בר עמרם, האם מוסר שלא מר מוכב"ת - לחפר, מכיון שפחד ממורא, וראה שאין בו ריח לכפות את יצרו, התמסרם בתבולה כדי להבטיח את עצמו לעשות כצו הכתוב, והוא הדין במשיגה - אם בורר שמה לבואו של המשגיח, שיעזר להתקלות כתפצו, אשיר ואשרי חלקי, הבורר שראוהו כי עזש וכפיה, וקוק לרחמים מורכבים.

אם כבנים

כזה היה בעינינו, וכזה רצה להראותו אינו כבוד, וקשה באינו, ומסיום שיהיה כזה, ונראה כזה, קשה היה לנו לראות את המשגיח האחר, את המשגיח האמיתי, ולא רק מיהם שזה היה המנהג זה - חיצוני, אלא מיהם שזה היה גלוי והצג השני נמטר, חבוי בעקבותיו, בגאונות, בכל אמצעי והמרה, אך וציר מה ועד שם בנפס המעשה והסתגלה הוצג עובדה, וריכס נביעו וקוי אמר ודור, ויפיה לפיכך הבהרה לתמונת שפסם, אולי כמו עובדתו במקורו, רק כדי להמריס, על כמה היתה זו אר קליפה, מסווה הסתרה, שהרי כאשר שמע המשגיח שמועה לא טובה על בןו שחרר - לא נכבד, לא שנקט בפעולה חקירה, ובגונוו מסמכות על ימי צדד רבים שאיש לא ידע אודותם ואיש לא ידע את מיהם, אבל המשגיח היה מספר על הסמך מסלובקה, שהיה גם על בחורים שלא הבקיר את גישותיו, והמשגיח האחרים בשעה טובה, ובא בחור אחר ויפיה למשגיח באותו תהן נהון כביד כספי - מרץ המשגיח בכבי, ואין הכחשה ונקבת יותר מהספר שסיפר המשגיח עצמו, אודות חסדו ויחסי השנה החדשה, באותה ישיבה מקור חיים שייח, ודא סיפר, שפנה לקבל את תורמנו של הנאור רבי יוחאסל מרגא זצ"ל, ראש ישיבת תורה, והוא יצא לאמר, "ראש נא, שכל ראש מלחמתיך בך, בעיניך כבני הוריה, אם כי תתחייב איתם, ויחל גם להיכנס, משום אין בן המספר על תומחת אביו, ואם המשגיח סיפר זאת, תחתיו הוא כי חס וכן פעל, ואם כך הוא, לא היתה הפתירה אלא מעשה, ואם כך הוא, הוצב עלינו לבחון מה מאחורי.

כל אותו הילה

אחר מסקוריו המשגיח, תלמידו נאמן ודך מזה עשרות בשנים איבד את הנקודה שבתחתית, וריכס - כך אמר - שיקעו על מורה ומקורו, לשים כך עלינו לשים עשרות שנים אחרות, לימי בחורו של המשגיח.

המשגיח נולד כי שבת תר"ע, בעיירה פוסיגה, שעל יד ליפול, לאביו, רבי יעקב אביו היה תלמידו המובהק של הנאור רבי חיים לייב מסיאטקא זצ"ל, מרן הרב חיים זצ"ל העלה על גס את מסירות נפשו של הרב מסיאטקא על קופה של ידד של משה מורגנז.

*** בחליו, לא הרשה המשגיח לבחורים שיבקרוהו, מחשש לביטול תורה, אך ביקש שיתפללו עליו. "אם ילמדו במקום לבקרנו, יתעלו באותה שעה בתורה ותפלתם תהיה מקובלת יותר, שהרי אמרו ללכת אצל חכם ותופס ישיבה שביקש רחמים. אבל אם במקום ללמוד יבואו לבקרני - הרי כתוב שהמסיר אנו משמוע תורה גם תפילתו תועבה, ואף תפילותיו תושבנה חלילה ריקם..."**

ומעשה היה כי היה רבה של מסיאטקא המיר על עצמו, כשיש הגויא זצ"ל, שלא לנקוט על רחל בשבת, כישם אישור השמחה קול, גוריה מורגנז, פנה בליל תורף מוסיקל, יצא להפנות בביתו כחצוני, והואיר את תורת פתוחה מעט, המשיחת אהבה את היתל אהנה מורה - ומורה אהבה על מנקול בורח הרב מבקש להכנס הביתה - והחלת נקולה, לנקוש עליה - לא רצה, שכן היה זה ליל שבת, לעלות לבית המדרש וללמוד - לא הכניס, שכן לא היה לבוש במעילו העליון, ושפץ חילול ה"ה" זה אם יראה את

"יכול כל אדם להיות כמשה" קובע הרמב"ם. לא בנבואתו, בודאי שלא בכישוריו, הסביר מרן החפץ חיים זצ"ל, אלא בדרגת "משה עבד ה'". הגאון הצדיק רבי משה טיקוצינסקי זצ"ל, המשגיח דישיבת סלבודקה, נאון היה ומתמיד, בעל מידות ומעמיק מחשבה, דולה ומשקה מתורת רבותיו ומחנך דורות לתורה ומוסר - אך מכל אלו עלתה והתבלטה עבודת העבדות, גניית העצמיות, ה"בטל רצונך מפני רצונו, עשה רצונך כרצונו".

היה שם בחור, אמריקאי, שישב ולמד, הוא לא שמע בחכמה המשגיח לתורה, הוא רק הופיע לקבל נשיקה על מצחו. וכשרם הספיק להתאושש - פנה המשגיח והלך.

עין רואה

לא, המשגיח לא נתן ללימודו להסיר את דעתו, לא במסמרים של זמן, ולא בגנבולות של מסמך, אך זה היה המשגיח באולם, לומר כעליו מתנגד ובהכח אצבע גוריה בחובות הלבבות, וברגע שלאחריו פסע במרספת התורה, יד מן הור, עלה שוב, נראה נוסט באיטיות, נראה מולך ברגל, עלה מכן פתחה - דרך המדרגות - מרחוב הכוכב - מרחוב פול.

קובע בחורים נסעה למסכת שבע ברכות לבן הודע, בירושלים, וזהו מצה שפשוט, שמתח ותן וזכר, לנסוע ולשבת, ספר המשגיח לא להשתנות, לא

בבחינת מלאכים צולים לו בשר ומסמנים לו יין, וכל מילו פנוי "לעברה ולמסרה" לתורה ולמוסר.

ומעשה בחורו, מתחמדי הישיבה, חושב חרץ, שאחולו עמדה להכנס סמוך לזמן של זמן, בא בחור אל המשגיח ליטול ברכת פרידה לנסיעתו לתורה - והמשגיח נרדם מהקפה, באריות ומכניס הכניס לו, מה עוכו של רגע לימוד - של שעה - של יום, והשיחה ימים - עולם מלא עם, אין כל צורך במשיגה שמע המתמיד בקול המשגיח, ונשאר ללמוד בישיבה, לקראת סוף היום, הכנן את נסיעתו לביתו, הוא סגן דרך - על ידי החלפת מסיים מתוכננת - לחסר מאתיים דולר, הוא סיפר זאת במסכת למשיגה, שהיה ידוע בחישוביו והסכנותיו, והמשגיח נרדם בשניות רבות של עולם, כל כך הרבה קשת של ביטול תורה, בהחלפת המוסר והמנהג בבתי התורה - אינו שותף מאתיים דולר!

נתבעים ונתנים

כך תבע מעצמו, וכך תבע מהבחינה, והבחינה נתבעים ונתנים, הם ידעו להוקיע את תביעתו, שהיה ללא סרד וגורל של "טיל קיסט", פנים, כשהמשגיח עלה ולמד בתמורה בחיל הישיבה, אמר לו רבו, ראש הישיבה, הגאון רבי יצחק ארייח שר זצ"ל: בתמורה אין כל פלא, שכן שני היצרים רוחנים אתכם ללימודכם, היצ החיובי - מוכן מאליו, והיצ הרע מנסתר ואומר - ככל שתשיקו יותר בלימוד, תשיגו פחות על הנקשה בחיל הישיבה.

אך לא, המשגיח לא נתן ללימודו להסיר את דעתו, אחר הבחינה נפסר כביעות מופלגה בישיבה, להצדיק טעם, כמאמר הוא מאז לעלות על מיטתו, ואף לאחר מכן לומר הוא על יציעו, להסתעף, נקב לו המשגיח את המערים המרדניים בהם כבה האור בחורו בלילות האחרונים, הרבה לאחד הצות, הכנה מקורית בפיה: "הן ואור מפרץ לחברי התורה, ויש כאן חשש לגול שיעור".

ומאדך נישא יום סגור היה זה - עד לילה, ליתר ריוק, רצף נשמי ולעצמו מלחוח בבקרים ורעמים, ובחשך לפנות בוקר מחרון המשגיח באור דולק בחיל הכולל, משה נפסח, חושב המשגיח, אם אין שם איש - הרי ש"כספי" ציבור מתבזרים, אם יש שם משה - מיהה

1234567 תחית
1234567 תחית

הברנו את המשגיח, רימינו בנפשונו שהכרנו את המשגיח, בחרה וביראה עלינו לביתו לישות מבחו, אציר התמסר פשכנסת ללמוד בישיבה, בחירה וביראה באנו בשנית, לשמור מכשיר בשכחה שהתקבלנו לתקופת נסיון, כמו כולם, העניע החורחה, הנאורית בוק של חורף והריבוי הרך, הלוחם והצור, לא נעקמו במורא זה את תחרות המורא, זאת והרגשה שאתה נ צב כמי תקופת תובעת והחלטות בלא פשרה.

הברנו את המשגיח, רימינו בנפשו שהכרנו, כשראנו שום בין שורות הספלים בצדד מורה, שקול וקבץ, ידו מאחרי גבו וראשו מורכב, מצדו קורד במשכבה ומר פנים מעיק הוא מכת לצדדים, מכס מיקר ודואה כל, מכת הסולט סטנדר מיהם, בחור מאור המורחה מושהת באקראי, מכס, וחי לא, בחרו מכך לא היה צורך.

רימינו שהכרנוו כאשר עברנו מכך על פנוי, לביטול לאחר התפלה בברכת בוקר טוב, "יום מאורג", ונענינו כמאור פנים, והיתה לנו יותר מתחושה, שבעד המוחה הנפלא של ברכת היום הראש הישיבה ולמשגיח, יש כאן גם מעין מפקד בוקר ומקורית נוכחות, תחושה ודמה היתה גם לאותו חבד שהתפזר באזור, ובחביו בעד חלון חדרו ראה שראשוני הכתרים כבר יורדים במדרגות האולם, חיש מר עשה את מקילו והמשיקט במעלה המדרגות, והצב כונב התור להפגין נוכחות, ויק של חורף נראה על שפת המשגיח כאשר פסק לו את מסקו: "הור ראגא, חור ראגא" - לא שמה מתיא.

רימינו שהכרנוו, כאשר עלינו להחיל הישיבה בדיק אחר של, ורימינו בנפשונו שער בשפה האולם ובכיס בשענו, ידענו שבמקרה הטוב חורף ויאמה "טוב לי תורת סוף מאלף וזב וקס" - איה אביו המסית בדיק אתה של מאחור.

במקרה הגרוע - רק בייס, בלא אמר - מאור יותר, כמה דקת מאור יותר, יפנה המשגיח ממוחת תחת ויחולל לספוק ברכת המבוא הלוח וטוב, שיקע בשרעפיה, מכין את שרת ה"הורף" הישיבה, והפגת מאחוריים העניס שיבוא, אחר הבחינה והתחייב, אחו כבבת הקריות שנסוגא ומחשש בן דרך הוצא, יצא אף הוא להחליף ברכה ממוסר לעצמו נעמה ומקס נתיב לייסוח המיוחלת, המשגיח פוסק לרדום, והבחר צדד בשנה, המשגיח הופר פניו לצפון והבחרו מסמכות דרומה, באמצע המסלול נפגשו, "חור כד" - גישט המשגיח בקולו השקול, בחור מוביל - שאהה מן המעוררים ואין מן המעוררים, ומסור שיעיר - במיתה.

כל תשחית

כך נראה המשגיח בעיני התלמידות והתלמידות, הבעיה לא פשרה וכלא סייג, בבעיה תמיד בראשונה, מעצמו, מקולם לא ראהו ככל לרע, תמך היה בפעולה, הלך אל חור, למד מרס ספי, אר שפע בעינו, שכן, יכלה"א, מרסי הישיבה, חרץ, שהיה ס לומר בקול שר, בתמורה והתלכחת החל ממיסם לפנות בוקר, פנים, בליל שבת, לא כל הנגינה כל בישיבה, והמשגיח סם בשלם לפנות בוקר ללמוד, הרבנית מוחה בו, הרי זה קשה שכל לישון, "אחר הרי דולק חור המשגיח, הרי זה "כל תשחית" שלא ללמוד לאחור... ובלילות השבת נוסף, היה יושב ולומר בחיל הישיבה עד שיאחר כבה בו, ולאחר מכן ירד לבית היצירים רדום, ששכן בחניו המורגת שבמורד הור, אל לבית הכנסת הגדול, כדי להמשיך וללמוד, פנים שה לבניו בתפילות תמת אנו, יציר יטל היותו אל פנים בחי לחיות ביד עתון - זה חוסן כל יסר, כל רגע - נצח, כל רגע - יס לנצח.

לעברה ולשמרה

הואל וכך נתה, יכול היה לרדום, ראשי היה לחבור, ומורי ביד פנים, פסות תענית, עבר כשיה בישיבה על מימיו חרס כביעות תענית, לחסר מסר היות את הירקת היקושת המוקפצת באבילת ולשחית, ולצדדו לעשות הרבות המיוקשות לתורה, ים הצב חייב להיות אשורא ליום של רצף בהתעלות בתורה, ולא ליום של רצף ופגרה, והשכבא תלמידה לקבל את פנים ברגל, שוח על וכתב שמתה הנה המורגת בירושלים "אבילים ושוחים ועוסקים בתורה, שלא לרדק על יסי היציר עצמם, שוך כל הכילות מושהת, שלא לרדק על כל שחוישבה היה מבינת נה, והצעת בין והחיסת בה לבין מן המבול השפועים מושהת, הריח בחביות נן חרץ - לפני קלות "בוקיע אפיק האכל לים".

שתמריכוני עליכם

כזה היה בעינינו המשגיח, וכזה רצה להראות לעינינו, תבע ועמד על המשמר, היטלאר תמכה ואמר בל, עוד זכור ה"הורף" בו ריבד על עזש המרס

הרב מהלך בחולצתו ברוחב. עמד הגאון על סף הבית כל אותו לילה, והשלג יורד פתיתים פתיתים, והקור על הרוחות ספקיות, כך עמד עד שיצאו בני הבית לתפלת השחר...

בשער המך בלבוש שק

מסירות נפש זו ונחישות התחלה, עבור לתלמידיו ולביתו אחריה. פעם סיפר המשיג אנשי מרעית. נהוג היה בביתם, שהשיגים מונח א' למצות, כשהם עומדים שוקים, להגן על גבירתם. אבן הקטן הלבן, שנה העצמות, אחיותיו, את הישיבה והאבן הלבנה התערבלה וביטא את מעטה השק הישנה התאחזה וכן המנחה עמד לחלוף, מידתו הנעדרת ונעמיו כקוף וית לתפלת מנחה. עבר מאן דר' והע' לת, הכינר מחללים בלבוש שק נחרדו הנעדרת ורצו לשאול את אביו, רב העיר, שורה לתן דרך ה' סבה על חטאם. אמר להם הרב, שאם חזר ימלכות, מסוגלת, להסתובב בלבוש שק ברחוב העיריה - מותר להן גם להתפלל בו. לא הסתו הנעדרת הנוגדת וסובבו ברחוב העיריה סור סור בלבוש השק, כדי להוכיח לעצמו שלא עברו כל עבירה...

האור שכבה

נחישות החלטה זו, אפיניה אף את המשיגים ורגמא לכך, היה המסור עם הסתירות. זהו סיפור עם שוכל של הקדמה כעודו צעיר, עלה אביו ארצה לכוון סרבה של שכונה מקור חיים המשיגים למד בישיבת הרב, ונשבע בקרני אורו של הסבא מסלובורקה. על אף גילו הצעיר, התבלט כשקדור, בתפישתו ובנחישותו, והסבא התבטא עליו לאמר: "תלמידו הצעיר ביותר, הוא הכינר ביותר". לימים נפטר הסבא מסלובורקה, ותלמידו הגאון רבי אברהם בן שליו וציל המשיג לומר וועדים בדרום של הסבא. "כל קדוה ירבי אברהם נח" אמר המשיגים - דומה היה כאילו הסבא עודנו חי. נשכנסר - חסד אורו של מסלובורקה בישיבתו, והנחור הצעיר כמא אל האור. לא נח ולא שקט, עד שהחליט לעצמו לישיבת מסלובורקה כשלישית, האל שני ראשיתו הגאון רבי יצחק אייזיק בן חנן הסבא מסלובורקה וראש הישיבה, הגאון רבי אברהם גורדווינסקי, המשיג.

חסד וגבורה

שני האישים שעמדו בראש הישיבה, עם ההערכה ההדדית שסודרה ביניהם ושותף הפעולה ההדדית שנהגו בו, היה לעומתם שני עולמות, ושניהם מבית מדרשו של מסלובורקה יצאו: ספרים, שאשר סיפור לסבא מסלובורקה שיעוריו היוצא לאור את כתבי הסבא מקומעלם, רבו וזכו כאלה שיוצא, פיר בנבי אהרן אלף שיוצא וזכאמתי רב אתה, פיר אדם הראשון, וראי, שאין זה מוריי, שהיה הסבא השמיני כל ימיו שיוצא מחסדם, וכמעיין המתגבר היה. אלא שקדור הופיע היה האדם האדם הראשון שייצגו. ממנו למד עד כמה יכול האדם להתעלות, וממנו למד עד כמה יכול הוא להתרדד. ממנו למד מה חן התביעות הנחמדות מן האדם, ועד כמה נזקק הוא עומק הדיון. מה רק הוא הסבא של אדם הראשון מחר, ומה איום הוא העונש מאידך. הגדרו מן העין והקור והנדרד, ומיהו שנגמרה וזרית האשים. וכל זה קורו הוא "ביאה בריטום", עונש חסר ובריתים...

אם וזו המציאות תורונו של הסבא על רגל אתה, דומה ששני ראשי הישיבה נשלחו משני קצותיה. הגאון רבי יצחק אייזיק בן חנן, כולו חסד ורחו, מרגיש ומספח את תחושת גדולת האדם והמנוחות השגור, וממלא צמחונת מפתחת עולת האבות, בגלות מרגיש וביני שמוס השופטים. הגאון רבי אברהם גורדווינסקי, מאידך, מידתו במידת הגבורה מידת הדיון. הוא חב מערכות בעומק הדיון, בייסורים ובתכליתם ובקביעת הריון ותביעותיו. הנחור הצעיר מבקש לגלות למסוק תורתה של מסלובורקה, ומקבל תשובה באור ותקבל בכריכה, אולם עליו לרדע כי כשבה של הישיבה קשה מנפשו. ראש הישיבה, הנריאל בן, מצוי זה וזו מופיע בגולת ארצות ואינו רואה ריבה במאמרו. המשיגים נוטא את עול הישיבה על תפסו. אל לו למצות להשיח רוחו...

חינוך וחינוך עצמי

המסר היה ברור, אבל הנחור לא חת, אין הוא נוסע להרחיב את גבולות הנחישות, הוא נוסע להרחיב את אופקיו הדוחקים. בתחושה זו עלה על האניה הנחישות צמחונת, לוישה על האניה קיבל גם כמה מחלשותיו ההיסטוריות בחייו. וכאן אנו שבים לסיפור ההיסטוריון, הוא היה מעשן הרבה, "מעשן כבד", כמנהג המבורים באותם ימים. בחייתו באניה נחנק בחסד עז לעשן, היה זה דרך כבירה, הוא חיפש סיגריה - ואין פתח את החבילות, תהיה את המוחרר, ולבסוף מצא סיגריה בודדת. הבית אחתה ושאף את עשנה ושאל את עצמו והתחבן אני נוסע למסוק, בו הוריעני מראש שהפרעה כלתה וחלחם במסורה, ואני שבי כינר העיני, תשוקה של מותרות, ואני יכול להתגבר על עצמי...

היתה זו הסיגריה האחרונה שהרליק בימי חייו.

* בשהותו של המשגיח בלונדון, היה יוצא בבוקר מהאכסניה והולך בשליחות הישיבה כל היום כולו, עד לשעות הערב. פעם יצא מן הבית, וכעבור חצי שעה שב על עקבותיו: הוא נזכר, שהוציא ספר מארון הספרים, ולא השיבו למקומו...

ריקשו אין לקנות תורה בכסף, והרי יששכר וגולות ערבו בעיניהם הסכם חלוקה של תורה ובסך, וזכרון ביטק לעשות חסד - תורה, לאפשר ליישכר ללמוד בכספו, ויחכו דורו ואף רצו הוא. אבל כאשר האים כבר למד תורתו נכנתה לו, והוא רוצה להפוך את תורתו לבסוף, את הרוחניות לעשיית - בו יסו לו...

ועוד הכינר: "יותר משיביל הבית עושה עם חנני, עושה חנני עם בעל הבית". מרדעו משה שכנע הבית נותן לעני נחמדות, פרוטה לצדיקה, והעני נטל עמו ברוחניות, מאשר לו לעשות מצות ואם כזה הוא המבט - סבנו של נער בן עשרים אחת - לא ליהו כספים לעולם, שלא ימיר חסר גשמי בסכנה רוחנית. והוא עמד בחלשותו זו מסר שנות מחסור ונעו, ולא מש ממנה כהוא זה, כעידודה של רוחנית ע"ה ותמיכתה. היו זמנים, בהם לא היה להם לאכול ובגד ללבוש, והלוחה כפרטה לא לקח. הבנות ומינות כינר היו מועדים את פי געליה, שיקטו מידתו, וכינר האשים באימרה מבר שונה את שרולית.

חליפין אסורים

ועד החלטה החליט, והיא סקרת אתה אל היקף את החליט, שלא יבקש לעולם תוספת על דבר

* מה בין עצלן לזרין, שאל המשגיח, וענה: עצלן אינו עושה היום, דבר שיוכל לעשות מחר. הזרין אינו עושה היום, דבר שיכול היה לעשותו אתמול...

הכלכלה שניתנו לבחורים, לא יבקש העלאת, לא ידמו להיטיב את מצבו, אף זאת - מאותה סיבה ואותו שורש. כי בקשה כזו יז בה שמוס הירחי אחר החלטה ראש הישיבה, והמחרת אחר רבו, כמנהגו אחר השכינה. ואם כך, נמצא שהוא מסיר רחוקת כספית בחסרון רוחני, ומסיר עולם הזה. את לא יעשה, לעולם לא. איוח כבד עולם, אילו חשבונות רוחניים של נער צעיר - מחר, ומאידך גיסא, איוח נחישות החלטה ועקשות ביצוע, איו עקביות בלתי מתפשרת. וידעס שוב הסובב מאליו, אין נחישות החלטה ללא רצון ברור, ואין הגשמה ללא חת בלי אישיות חזקה מצדו. ולא נשנתה ההרגשה אלא לחדר את רישותו של המאורע הבא, ולחזקו כראוי את גדולת הנפש הנשקפת בו.

דולה ומשקה

הנחור הצעיר הגיע לישיבה וזה לקדימה יתורה מבר המשיגים רבי אברהם גורדווינסקי וצ"ל. קרבת משפחה רחוקה היתה ביניהם - אחיו של המשיג היה דודו. הוא סעד על שולחנו בשבתות - בימות החול רצע ללחם, במסגרת לו - לא התאונן ולו ברעו על מחסורו, המשיגו לעצמו על סיסוף האניה, ומפת את מזוה ולבו כפי תורת רבי אברהם המעמיק והנחמדות. עד מחרה הפך לנאמן ביתה ולחולה ומשקה מתוכה בישיבה נוהג היה מעבר של "חורים", אותם בחורים נבחרים שחזרו על שיוחיו של המשיגים כפני קבוצות בחורים, העמיק בהם, ורחיבו וחבבו מערכות. הנחור הצעיר היה למעולה שבין "חורים", כל כולו שיקע וחי בעולמו של תורה ומסר. הוא מצא את אשר חיפש, והגשים את שאיפתו בגללה נלה למסוק תורה. הוא השקיע עצמו בפי הערעט של השיטה הסלובורקית והרווח את צמחונתו ממעינו של המשיג.

הוצר החכמה

יום טוב שני

אלא שעריו, חסר דבר מה. לא מורגש, לא מוחש, ובכל זאת העיני הרב - היה הרב, והתלמיד - היה התלמיד. הוא לא ביטל את עצמאותו, לא ביטל את יישותו. אם למד בשקיקה - מחר רצונו שלו למד, אם חבב מערכות והעמיק לשיחיו - מחר חשקו עשה בו, אחת כפשוטו מחלטה וביטול הישות שדרשו חכמים בצמחונת על תלמידים לבקשם כתנאי להצויה לאשיותיה של חלכה. אותו כינר תורה עשירי, שכלקרי ויזלם קבינה, הוא שסר. הרב בא לידי ביטוי בחילוקי רעות ביניהם, בשאלת העתיד. רבי אברהם ראה בתלמידיו כלי מחוץ ברבים, שיש לשטח ולגדלו באוירה המיוחדת של מסלובורקה, מסגרת שלישית של חיות. מוסר, תלמיד, לעצמו, ראה עצמו כבן ארץ ישראל שבא ללמוד וברכות לחור. לשווא כל בני ישיבתו, אל בני משפחתו ואל קהלתו של אביו, רבי, ולא יתנה ו רק התנגשות רעות, אלא היה לה לבוש מעשי. התלמיד לא חגג יום טוב של גלויות עם חבריו, ונהג כבן ארץ ישראל לכל דבר: אחת תקופות שיעוריה לו כשיטת החלטותיו וקבלותיו, היא שהדריכה אותו בעמידה על דעתו ורצונו.

דצו

יום הכפורים בישיבת מסלובורקה כשלישית, היה יום של חרות דין. כמאה ממנו וכינו לראות, בכניסתו המיוחדת של המשגיח בליל התעורר, חן, כולו אימה וחרדה, ובדורו קולו "ברכנו את ה' המבורך". ובשלוש הימים הקודים, כפרוס תפלת העולה, ניגש המשגיח, רבי אברהם, אל הנחור החבורה ושאלה "מבוקר היום על הטא במילה 'לצנו' - מה כיוונת בה?"

לצנו המבור נרדם כנע, והתעשת, ראה, כיחונתי לדברי ימינו יונה בשקרי תשובה - שני ע' פוק קי, בדורו על כת הלצים שאינם מקבלים פני שכירה...

"... החלק הרביעי - הקובע עצמו תמיד לשיחה בטלה ודברים בטלים כדור יושני קרונות ושתים רעות בדריה האחת, כי כל המברכ בריים מביא חטא, והשנית כי הוא בטל מדברי תורה ויש בדבר זה דרכי מות, כי אף לא וסר ולא עס על לבו כי בעתם הנה אשר הוא משוחח ויכל להשיג הנעצמות לקנות חיי עולם..."

רואי, לכך יש לבחון בדורו באמרונו לצנו: בטלנו מדברי תורה ודברנו דברים בטלים...

לא - ענה המשגיח בכנסת חדר - כוונתי לליצנות ממש, לפוסקים "אל תחב לך, פי ישאך", "יוסף לך לוקח לו קלוד", "לך חבה, ופתי יערים". לך אתה, אינך מסבל תובחא.

"... והגוים אל הכת הזאת גלבות' שמוס מוסר, מפני שהמרה המביאה אל חלץ הזה היא מרת חיות האדם חכם בעיניו. והוא המרה שאין לתקודר רבינו יונה שם, קעו.

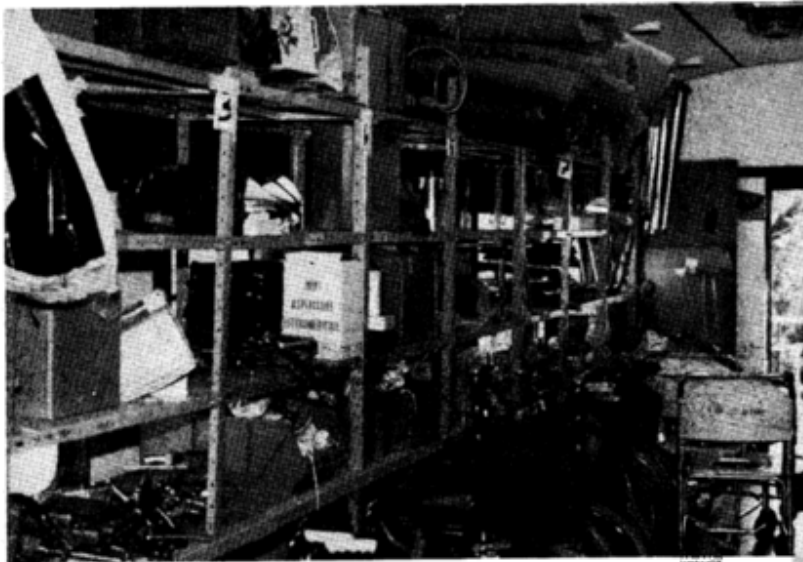
המהפך

לא יש לו תקוה. יש תקוה, אם ייה "כיף לרבו",

”אוצר החכמה

עולם
חדר
יבנה

כל בית חמישי

דפוס

יד לכנרת

כנרת, כך קוראים לה לזמרת בבתה ב' בבית ספר רגיל. עד השנה למדה בבית ספר מיוחד לילדים נכים. עברה בכרת דרך ארבעה חודשי חינוך ופיקוח מועקה. בצורה אחת שוכב כאב מעוררל ונזול הכרת. מבטב מאשים באין טבא אשמה לחברה הבריאה. מבטב תורה ליד שהה שהשיטה יד לכנרת. מילים שכמות לשמור על הגניחה הנפשיה. מספר:

"יש לי שיתוק מוחין כמו לילדים רבים בבית ספר זה. לחלק מהם יש אפילו בעיות באכילה וצורך להאכיל אותם כמו תינוקות. לא נעים להיות גדול ושכבתי ואת יצטרכו להאכיל אותך. למולי אני יכולה לאכול לבד ולעשות רברים רבים עם הדיים והראש. רק ללכת אני לא יכולה. אנשים וחשנים שמי שנולד עם שיתוק מוחין הוא מפגר, ואת שעות איומה. אני אומנם לא יכולה ללכת, אבל זה לא אומר שאני לי שכל האני לא מרגישה כלום. אנשים וראים רגלים משותקות וחושבים שגם השכל משותק, והבדארה לא מבין כלום. זה מעליב אותנו. היום אני מותבת מה שאני מרגישה בחברה היחלה."

בבית הספר הקודם היו מקפידים שיהיה נקי. התפלאתי לראות שבבית ספר רגיל לילדים נזרקים כל מיני בורים על הרצפה. לילדים שכינים להתבוסות ולה רים בקלות, מאשרים את הכללות על הרצפה. אם הייתי חולבת על הרגלים וסולה להתבוסה, הייתי מרי מה ללכת ועוזרת לעשות בבית הספר מקום שנחמד להיות בו.

בתפסוקת אני משתקה עם חברתי וכן עוזרות לי. אבל יש לדים ששצפים לי ומקללים אותי. היום לי רים קפצו על ההליכון של וסברו אותי. הייתי רוצה שיהיוסיה האלה יבינו שכאשר שברו לי ההליכון, באילו שברו לילד בראת את הרגלים. אני לא אוהבת להליסי, אבל בגלל שההליכון הוא אפילו לא שלי, אלא מ"דישרה".

כנרת, תבה ב"ב".

סדנת תיקונים

את ההליכון של כנרת התקינו בבתי המלאכה של האגודה. בני גרול בין עוזרי התחנה המרכזית לשכר רב מאה שיעים. כאן משפצים ומתחזקים את הצידור ואת המסלול. ציוד פשוט יותר, כמו ההליכונים ובאין לוח ה"כית", מיוצר במקום. וזה המקום היחיד וסבך שמספיק בסדרת תיקונים לכמות גדולה, בעיקר חשמליים. עובדי תחנה, העוסק כמא הגלגלים והעדר מוחלים של כוסר תנועה, ישנה חשיבות למשך הזמן שאורך תיקונם. משום כך, תחלה האגודה להפיק סדרת תיקונים יבירות. רכב התיקונים שנתנו מעבדה משוכללת נחרם על חברה נקיה.

הרכב האנשים בגני מרגים עקרו נוסף מעקרו נותיה של האגודה. הוא אתר מעובד בית המלאכה. בעבר מהרגם בכיר בחברה לכלית פורחת. תרומתו לחברה הייתה רבה, ולא אחת ציין לשבת עקב פעילותו. שהגיע מועד הפרישה לגמלאות עזב את שיעי המס על ברגלים פקות. בתקופה הראשונה דוקא יד הסדרה נהנה מהחופש. אתר כך שקע במרה שחורה. "נפליתי כבי" טל על כמיה החברה, ותרגם את מיריותו למילים. אתר כך הגיעו המחשבות הקשות, נכסר באן הברול והבי דירות. רמותה הדידותיות של תחום העזבה עם פרישתו לגמלאות. פסג היה יכול לומר כנס עוזרים בהגף קילומס. עתה נותר לבדו. לוחם באן צורה שוכסאב מתחבר ביאוס הוא מרגיל גם רומעות. שרשר עזת אלה נגרות מענינה. פסגו בו מתגריב "יד שרה". היום מספר א. על שיבה לחיים. "זה הגיל את היי ונתן לום תוכן", הוא אומר כשהיך לא אשר כוסב את פניו. "אני מרגיש אתר היי שכאיר תועלת". את היי רע השכני תרב שרכס הוא מעמיד לרשות יד שרה. נכך בתחכות הצגות רבות. הכסף נופנה לרכיסי ציוד נוסף ושרותים אחרים. "שרות זה הנו בעל מורה פסולה של שלוב הטוב עם המועיל", אומר לי רכב אורי לומר ליאנסקי. "תקן הציד מחר גיסא, ומאריך גיסא צידת"

ליס, לבובו זמן יקר. אם תתגלה צהבת, יוזתר יד זמן כדי להודיע לכולם. אנשים לשרות אנשים. עולם חסר יבנה.

הפסוקטר הוא רק אתר מהירדשה האחרונים של אגודת "עזרה למרפא", שעוסקת בהשאלת ציוד רפואי לנוקמים. בנוסף למרכז בבניברק, פועלים כיום מגי פים גם בירושלים ובאשדוד. על רגל האגודה נחרטה הסיסמא: "כל פונה יענה". כל המקיים נפסג אות מיישר אל כאילו קיים עולם מלא. כיון שכך, אין בודקים בציציות תהילה ובמשפחתו, אם תרמים הם או חילוניים האגודה שהחלה את פעילותה בתקציב צנוע, מצוירת כיום במכשיר רפואי ויקר ערך. מיד שנה נוסע הרב אברהם אלימלך פירר - יורר הארגון לארה"ב. הוא מבין כי שם בבתי חולים מיעדיים. שם הוא לומר להבין מכשירים מתחכמים ביותר. בתחילה, פנו רק אנשים פרישים שנקוץ לציווד רפואי זה או אחר. בשנים האחרונות החלו גם בתי חולים וגורמים ממסדיים לבקש את שירותי הארגון. בתחילה היפטר רק חולים. היום שואלים בעצמם ציוד רפואי שסחר להם.

כשפרצה מלחמת לבנון פילחו פגמים רבים את הפלורה. תררי תינו תוצפו בפצעים ר"ל, רבים מהם פצעים כרוניים. לאחר שהוענק להם הספול, נתקלו רופי "בידה" בבעיה קשה. הם בקשו לפנות את המחלקת ולשחרר את הפצעים לבתיהם. ברם בעשוי של מחסור במיטות מים התבקש הספוד. זמן קצר לאחר מכן חצה מטוס את האוקיינוס. בין נוסעיו היה הרב פירר שיצא לארה"ב. בעזרת אנשי מעבר לים גויס סכום הכסף הנדרש. הוא שב ארצה כשכמות המטען המיטות היקרות. כשנשלחו הפצעים לבתיהם, קיבלו את מיטות המים של אגודת "עזרה למרפא". אבל גם למיטות מים רבים לא יכלו ללכת את אש איבת הארץ של הרב פירר. שם, לא נחים על וידי הרפגה. יש ויש עוד מה לעשות.

כל מונה יענה

15 אלף איש נוקו השנה לשוחתי הארגון וידי המתגוררים מלאות עבודה. מי שמגיע למשרדי הארגון צריך להצטייד במידה רבה של סבלנות. שלוש השל פנים מוקדסים במשרה מלאה, אולי אפילו עובדים שעות נוספות. רכב פירר, ריגמו של עבודה, עונה למר ולמסל כלולים. בין לבין אלה כפליה למחשם מספס צנוע. אימפריית הציד מחליפה ידים. והכל ללא תמורה ספית. על אף הבלא של הציד, הקרן חולבת ותופחת. זו הקרן היקנית לעולם הבא.

גם אגודת "רפואה וחיס" של חסיד יוניץ עסי קת בהשאלת ציוד רפואי. מגמ"ח השאלה שכונתו הפכה לארגון שספס מכשירים לכל דורש. בפ"ת מספקת אגודת "נרדוה" את צריכי האזור. מרובים צרכי עמך ישראל.

נכון, חסר אינו נגדר בכמויות. עת, שורת האר מת מחיבת לציין שהארגון הגרול ביותר העוסק בתחום זה הוא "יד שרה". תהלה שהוצתה בירושלים, הפכה הישראה ומאור גדול לכל המכירה. 58 גניפס הארגון מסתנים על המפה. ידה הארוכה של "יד שרה" מגיעה לכל רחבי הארץ. מקיימת סיוענה בצפון, ועד אר לות בדרום. ליושבים במוחקים יותר יגיע רכב ההשאלה הצריך מספר פקנים בחורש.

מה משאילים שם בארגוני החסד מה לא קביום, מכשירי ארים, אינהלסורים, עגלות גנים למונחים, מר טות חשמליות, מוזני לחץ, מניטורים, מכשירים שמוציאים תכנן בית, בלוגי תכנן ועוד. ביד שרה כבד יום 1980 מציג שנים שמסווגים לפי צרכיהם: ציוד אדרספורי, ציוד נשימתי, ציוד גריאטרי, וציוד לאם ולילד. המסופע השנתי עומד על 150 אלף השאלות לשנה. כמעט כל משפחה מתייטת בישראל. כשלושת אלפים מתגוררים פועלים בשירותיה. והכל ללא תשלום. מרוב אורי לופוליאנסקי לא תשפח הדי רכב אינספורמדיה. מה ויש נמסכת לו מילה, אתר כך יתקן את תפסיו לקי בד חתום. פעילות הארגון שישר מתחכבת בסגל. והוא בחייד מעודד, מחייך את כל האר מנות ומשתדל להקל. על אתר ההשאלות ויצאות הרפוע מספר המכתב הבא:

אבל לא תמיד המכשיר יעיל. הצליל המועיק של האפניאהמנוניסור לא הגיע לאונידה של זוג תורים ירושלמים. תריסם אלמים הם. מידת הירין פגעה בהם שנית עם לידת כנם. הם נאלצו לשהות כל העת ליד מיטת כנם. הרבר היה קשה שבעתיים עקב מומם. אשר לו תקשורת עם המכירה לא יכלו ליצור. מתגריב "יד שרה" נחלצו לעזרתם. הם פיתחו עזרים אפניאה מוניסור שיועיק את תוריהם על ווקור רב עוצמה. השמחה הייתה בפענם של בני משפחת יעקובוביץ ושם ברור, בשעה טובה ומצלחת נולד להם בן זכר. למחרת לידתו הודיעו הרפאים שלרך תגולר יש צה בת, תופעה לא נדירה אצל תינוקות. עיריבת נרית המילה בעזרתה ובזמנה, תהלה בספס. עכבור מספר ימים יד ה"בילודייד" ברם התנינוק שוחיר לידת. הוא לא נוקט עוד לשלל באור. תוריהם המאשרים ליה. לו כחכנות לבירת המילה. המוני מוהל, שכבר אולם שמתות צנוע, אפילו הודיעו לקוסבים וירידיים. עקרב הברית הגיע מהול לבדוק את הילד. הבעת פניו ביט כיטא את חששו. טרב למלא את הילד בסורס ותקבל א"י את אש כיטות רצון. אני חשש שליניק יש צהבת, לא חשב. "אכל הכל מוכן", תרה. כבר הודיעו לקידו בלי. בבית ברידה מידר חורה לבית החולים כדי לערוך את הבריקה.

בנוסף, השכם, התיצב במעברה לצורך עריכת בדיקת דם הפשוטה. היה זה פוק זמן מורס עצבים הייתה המתנה מפושטת. ואז הגיעה התשובה. צהבת ברית המילה לא התקיימה באותו יום. אבל המוחנים המוחנים. באותה עת כבר המנינו כולם ליד השולח נת הערובים.

אנשים לשירות אנשים

כדי למנוע הישגותם של מקרים כאלה נחלצה אגודת "עזרה למרפא" לעזרת הצבור. אנשים של רכב אלימלך פירר יבא מאנגליה מכשיר פוטוסור. באמצע עזתו אפשר לבצע את הבריקה בבית. המכשיר רק הגיע וירידיים של מתגריב הארגון מלאות עבודה. הקר וים העמסים מפילא לעיקש. אינם פוסקים למצלצל. כאשר מתעודדת בעיה ובוצע האחרון לא ברור. איש לתינוק יש צהבת, מצללים "עזרה למרפא". איש הארגון מגיע עם המכשיר הקטן והקוספטי, ובדקת הוא נוטל טיפת דם מרגל התינוק. תוך חמש דקות מתקבלת תשובה מוסמכת. אין צורך לנסוע לבית הור

מאת יהודה אדרונסון

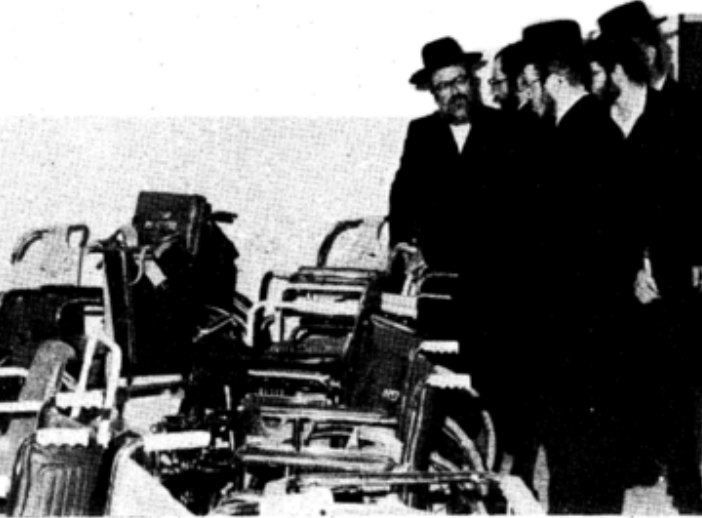
מצב רוחה של תהלה היה ירוד. זמן מסופק היתה מאושפוט במחלקה להריון בסיכון גבוה, עקב סכרת הריון. היא נאלצה לעבור בריקת חוזרת ונשנית לצד רך מעקב אחרי רמת הסוכר ברם. שש בריקות ביום, לעיתים המייר מספין לאחת עשרה. עקב כך נאלצה להשאר מאושפוט בבית החולים. אבל בבית נותרו ארבעה ילדים נוספים שהמינו לאמא שתחזור. מצב רוחה היה עכור. מה ויש הגירה רועה בחש אי. הבעל לא כל כך הסתיר עם הילדים. ואז גלה מישות את אונת. "יש בירושלים ארגון להשאלת כלים רפואיים", אמר לה. "תוכלי בודא להשיג שם את מכר שיר הגליסוסטר ולבצע את הבריקות בעצמך". למחרת יצא הבעל ל"יד שרה". עוד באותו היום שבה לביתה. בצעה את הבריקות בעצמה, ללא תלות בביתה, רוחה סלפוגית על התוצאות והרפא נתן הוראות להרית אינמלי. היא חורה לחיים נורמליים. למרות מחלתה עד ללידה שהתה בחיק משפחתה. גם סכנת הפגיעה בה ובעבורה, צומצמה למינימום.

לשכוח לנשום

אבל מבסת הצרות לא תמה עם לידת הבת. הילדה נקלעה למצוקה וגזורה מאושפוט בספול נמרץ. היה חשש לימות בעריסה. שאים על הרבה הגזרות. 186 תינוקות מתים בישראל מיום שנה מסבה זו. ואת משום שהמח והחשם מתפתח, כביכול, על השכוב המוח המפסח. לעיתים יקרה, תלילה שבזמן ירדת נשימה או חוסק, תינוק שוכב לנשום. אם לא ייכר לו לנשום, תרין גורול. שיום כך נאלצה הילדה להש כ"פ למעקב מתמיד בבית החולים. עובדה זו אלאה את האם להצטרף למיטת ביתה. שוב נאלצה להפסיק את הבית ולהפוך מארבעת לידות למשך רוב שעות היום. אבל אז כבר הכירה את "יד שרה". בין מגוון מכשירי האגודה נמצא גם האפניאהמנוניסור. למחרת מידה לירושלים לשאל את המכשיר. עכשיו, בביתו, שש מיע המכשיר אונקת בכל פעם שהילדה מספיק לנשום. "יולדה למיטת בחיק המשפחה", כותבת האם במכתב תודתה. "כמכ הספקת נשימה. המוניסור מוקיע אותי להעיר את הילדה ולהוכיח לה לנשום, מבלי שייגרם לה נזק. אני רגועה ושלוחה המוניסור והאיש קט הנפיש שלי ושל כל בני המשפחה."

אפשר להגיד בביתו הקטנה תבת את תיה ל"יד שרה".
יצחק חתכית

הגאון רבי יצחק זילברשטיין בביתו ביעזרה למרפא

מספה יתר נאמן ביד בשמנת תשמית עמוד 8

תעסוקה לקשישים ונכים. אנשים אלה הוצאו ממעורבותם למרות נסיונם הרב. הם מרגישים מיותרים בחברה. אך "חיים מחדש" בבני מלאכה אלו, ביוזמה את תרומתם החיונית להברה, הוא אמר חור שאנו מסיירים בין המועלות. מול עינות המועלות, הם ווק פים גיוס כגאזה כלתי נפתרה. **אוצר החכמה**

הטוב והמועיל

פנסיונרים רבים ממשיכים לעסוק במסגרת יד שרה. עד לפני שנה קצרה הופגנה שם עקשנות אנושית ויצאת דופן. למרות קשיי הגשמה סרב הקשישים להסגר בביתם. זה קשה יותר, טען מירי וס הגיע לסדנאות של יד שרה והתייצב ליד שולחן העבודה. סרב לנטוש את מסגרתו. ביד שרה זה בודאי לא בעיה, הבדיר. "אתחבר לאחר המכשירים המסובלים לים". תקופה ארוכה המשיך לעבוד כשהוא מחובר למכשיר האקסיגן קונצנטרציה, שמפיק תנודות מהלל הדרה. מוס קיבוצ' ותיק, לא מוכן לוותר, רק לאחריהם נכנע. אין לו כח. "יצאתי למסגרת" הוא מגיב ברוח חסד.

החל מחצית שנות ה-70 שרה הוא תרומה הביטוח הלאומי בשווייץ. שם, כמו במדינות מתקדמות אחרות, חיוב הביטוח הלאומי להחליף את הציוד הרפואי שמסופק למטופלים, מדי שנים בעקבות כך פנו מתנדבים יד שרה בשווייץ אל הביטוח הלאומי שם ביקשה לקבל את הציוד הרפואי הישן. ציוד זה מוכא ארצה ללא תשלום. בעבודת חיים של המתנדבים הוא מחוץ לשימוש בבית המלאכה האלקטרוטכני של האגודה. אחר כך הוא מושלח חיים לכל דורש.

כשפתח את המכונה, ביטוח וקצת קרה את מצבו. הקצרה מה פתאום הקצרה! חלק רטט בכל גופו. אדם הנו, עשולם לא התברר בפוליסה. בכלל לא הבין מה רוצים ממנו. אבל כמו אחר סוב התייצב בתאריך החדש עד בשערי הדור אליו דווקא. אחר כך התברר שעבר עברה סכנה. בכלל לא ידע שסחר. אבל אי ידעת והוא אינה מופרת! אסרו לו והגישו את כתב האישום. בית המשפט התחשב בנסיבות העברה. על ש"ד"ר של עסק. כל דרכי שיתורב לשרות לתועלת הצבור.

מדהים, אבל העובדות מעוגנות במספרים:
בממוצע שנתי משאילים קרוב למאתיים אלף מכשירים רפואיים בשנה - הוי אומר, כמעט כל בית אב חמישי בישראל נזקק לשירותי ההשאלה הרפואיים, המשאילים כמעט הכל, ממכשירי הנשמה ועד למיטות מים. שלא נדע מצרות, ושלנו זה לא יקרה, ולא לאף יהודי - עולם חסד יבנה, כתבת המשך - על אירגוני ההשאלה, נ. אהרונוסון.

אוצר החכמה
בלי להתלבט בחתני ביד שרה, ספר ש.

נורת אדוקה

אחד המכשירים שפירוה יד שרה בנתניהם של כ-200 קשישים, הציל בסופל מאות מותם. אחר העדשים, עזרתו. אנו מתגורר כנס, במסר תקופה ארוכה. לפני זמן לא רב התקני ביטוח הדיגשתי מחסור באור. הוסי' ככאבים מסקרנים לצד שמאל. התחלתי להסתחר, אפילו לא הצלחתי להגיע לשלפון. נפילתי על המיטה ובסרית כוחותי נחלתי על המכשיר שיער מה אחרת קבע ליד מיטתי. יותר אינני זוכר. אחר כך התעוררתי בבית העולים שמסביבי בני משפחתי. כשהלח הקשיש על כפתור המכשיר ביקרתי נורת האדוקה בתחת. כגון רוד אדום המסוכה יד שרה חקר מה מרכז לתקשורת אלוטית לנכים והולכים כמקצוק, שמונבלות אינה מאפשרת בדרך כלל, אפשרות לק ראת עזרה. מתנדבי האגודה סיתחו משרי מוקד וחילק אותם לאותם אנשים. חלוצת כפתור משרד מכשיר הרדיו קראת מקצוק. עם הספק הקריאה מופעלת מערכת אדוקה שסמטה הינו מוקד מאויס 24

בני מלאכה שיקומיים

שעות ביטוח, 7 ימים בשבוע. מספר שניות לאחר שנשמעה קריאתו של הישיש, פלחה סירנה של נידות הנס' את תרומתה של ירושלים. ברור האוין איש מרא לנתוני האישיוסרפואיים של הקשיש. אלה שמורים כמכון כמקור. זה הגיעו כמון. אנו כח את חי לאגודת יד שרה, הוא אומר כלי שפני של הגר מה... שליחים נאמנים של ההשגחה, הוא ממדר

ומסבת אבל אין זו דירה רגילה. היא מרווחת בצידו מתחבם, הידראלי. אכיריים שעשויים לסייע לנכה לתפקד בחיים עצמאיים ולהקל על מגלה דור שנה עם הפעלה של שלד רותק אכסטיה עם כסא לחץ מים מיוחד שמסיר את הכבל לרצועה ומעלה אותו עם סיד מה המסבת כולל ציוד כשול ואפיה וכלי אוכל מיוחדים קוסטוס שלא צריך להרים קרש חיתוך שיד וק את הלחם בשעת מריטון, למי שמתפקד רק ביד אחת. הראה שם מגש עם משטח סיליקון שמונע נפילת הפנים, כרו שמופעל רגלית, כיור בעל גובה משתנה וסמס פנטנים. את מרבית התמריים ניתן לרכוש בתגר בית רגילות, אבל איש לא חשב על השמשים האפשריים. מרכז התנועה בל למלא חלל בידע הצבורי והספר צועי. הוא בא לרעך את צובר הנכים ומשפחתיהם לציוד רפואי שיקומי מתחבם, פרי יצירתם של מרע' גיש שטוקסו כשפולני בית ברחבי העולם. ראיתי בין המצוינים נכה שמסובל על כסא גלגלים ומסבל הדור כח אחר כך צפה בסרטי הידראו שמרגישים את השמשים הנכנסים כשנכנסים אל מבטו כביר. עיניו ראו כלי לראות. החליק על כלי לתנועה, בלי לשאת אותו איתו. כמו נתק מכסיתו. אחר כך הורה קרן שמש בגננה והספיק מה בעיניו התכולות, דריות והאירה את אישיו. שפה שם נרת. לא האמנתי שאוכל לתפקד כאפון גורמלי, אמר כשהלך ליד עגלתו. אחר כך הלך להתעניין אם יוכל לשאול את הציוד עד שירכוש. התי

לוחסית.
במקרים רבים התכותה הבלישתה היא אירון יד שרה. כמו גם במקרה האבא הוריים של הצעיר שנפגע בתאונה לא ידעו את נפסם מרוב צער. בגם היה צעיר נמרץ ודינמי ועתה הוא מרוחק מליטתו ללא יכולת לנוע. יסבו ליד מיטתו ומספרו את סיפורו. מוכבז את ראשם שלא יראה וקצתו דמעה בחשאי. גימח הדבור, האברון, וההשלמה, תחורה ליום מסים, לתאריך גורלי, זה כל מה שגשאר. אפילו כמסא גלגלים לא יוכל לנוע. המניעה הקשה בחוש המדרה, ריל, שיתקה את גפיו לוח לטוין. על מרכז התנועה וההדרה שמעו רק בגרד אנב. שם, נלה משה את אונם. ישנו כסא גלגלים שמולי שמופעל באמצעות נשיפה. זאת לצד כסא מסר נע בית, קלנועית, כסא עולה מדרכות וכסא ממונע היצוני. ביד הצבור וכמחמסם נמאסים 11,600 כסאות גלגלים נוספים.

נכון, הצעיר לא חור לחיים רגילים. אבל במצבו גם מעט נידות אינו ענין של מה בכך.

מרכז תצוגה הוררים, אפרנת כן, כשנסנת קיית משה, בין העצים, חבוי צריך קט. דירה, סלון חדרים

משדורי המוקצה

שוכה, כמובן היתה חיונית. מישהו שם חייך אחרי זמן רב. שרירי הפנים כבר לא מודגלים בכך. הוא רק אחד מאלה שעוברים כאן מירי יום. עולמות שורבם שבים ומקסימם כאן. כי "עולם חסד יבנה".

מרכז תצוגה

מר ה. פנחס החיפאי סבל ממוחלה כרונית מתקדמת. זו גרמה לנוק בריאותי כלתי הפוך. עקב כך נזקקו הרופאים לבצע חור בקנה הגשימה, לצורך הגשמה. מר אינו מסוגל לנשום באופן עצמאי בצורה ממושכת. משום כך הוא נזקק להגשמה מלאכותית לסרוגין. לעי' תיש הוא נאלץ להתחבר למכשיר במשך כל הלילה מאז שחלה מר ה. אינו יוצא את ביתו. איש אינו צופה הסבה במצב, הלאו, ב"ה, שלא יחמיר. הוא אינו מסוגל לעבוד או לבצע פעולה שכרוכה במאמץ גופני רב. משום כך הוא נזקק לעזרה בכל הפעולות, רוחה, אכילה, הלכשה וכו'.

ללא מכשיר הגשמה אין מר ה. יכול להתקיים. המכשיר מספק לו על ידי ביה'ת. כעבור זמן מה דרס ביה'ת להשיב לו את המכשיר. עד אז, העלה המכשיר את תצוגתו החשטל בבית החולה. למשפחה מסתובק מת על קרצבה נכות של הבטוח הלאומי, מדובר בסעיף מעיק על התקציב הממשלתי. תקופה ארוכה ניהלה עי' רות חימה קטא ומתן עם גורמי הבריאות במדינה. בקשה שירכשו עבור החולה מכשיר נשימה נייד. עוד לת לב ביוקוסית העבירה את המכרה ממשרד אחד למשנהו. בסופו של דבר המכירה קופ'ת לממן מחצית מעלות המכשיר. את היתרה, 11 אלף דולר, התבקש ההלה להסלים. אבל מגיח מקצבת הכותה?

על שולחנו של הרב פירד נעזמה מירי יום עזמת מכתבים גדולה. אחד מום סיפר את סיפורו של מר ה. היה זה מבחב כקשת עזרה לרכישת המכשיר. זמן קצר לאחר מכן כבר נסם מר ה. לרווחה. והתאריך שסמנו סם בראש מכתב התורה על הסיוע ברכישת מעד שרק זמן קצר חלף בין הפניה להקנות. כן, אנתנו עוריים במקרים כאלה, אומר לי הרב פירד יד. "עזרה למר פא". ולא תמיד הבעיה היא כספית בלבד. כמו שם בארוע הבא:

סעיף מעיק

הכל החל כשאנא ידעה לרנע לקנות משדו בחנות המכולת. השאירה את הבית רק למספר דקות. הבת הגדולה נשארה לשמור על התקוע. כשהבנה האם קישרה את פניה זעקות כחה. עוד בחור המדרנית שמעה את הקולות ולבה ניבא לה רעות. התגורר שמער על הרצפה התפרק על רגלו של התקוע. כך נכנס לא ארע משדו יותר חמור. חולק הסקן הובהל למחלקת הוביות של אחד מבתי העולים בצפון הארץ.

הטיפול בילד היה כמסובל. אבל כשנזקקו לשרוול לחץ, התעוררה בעיה. שרול זה מיוצר לכל אדם באופן אישי. לנקחות מדריותו המדויקת של האבר הפגוע, בעשר נקודות. אחר כך מיצרים בחתום התענינו אצל היצרן את התווים התבקש להמתין מספר שבועות. אי אפשר מוקדם יותר, התגלעו באריות. זה אסור לרע לוח 675 דולרים. הכסף באמת לא היה משנה אבל מה יהיה עם רגלו של התקוע?

המשך בעמוד 10

לרעד כמוך

עם פרופ' קלמן מן יו"ר נשיאות יד שרה.

שהחלה יסא' ברוק משפחה, וכדי שהמשפחה תוכל לעזור אנו נספק כסא גלגלים, חפצן, אנהלסורס, מוזן ועוד. החולה יסחה בביתו ללא חשש. כי אנו נספק משרדי מוקצוק. אם נזקק לטיפול כבישה אנו נספק לו.

יד שרה ממש מילאה חסרון של חזילה בין החולי יות השונות של מערכת האשפה. **האם אין יד שרה לצננים עניני המימסיו היי בענבם קיומה היא מבטיחה על משונות** חיוס כולם מכירים בעובדה שממשלה ורשויות מקומיות אינן יכולות לעשות הכל. כך היה גם בשבירה ובגנרמיק. חשבו שם שהמדינה תעשה את הכל. כשכסר מה שר הרווחה של דגמק, הוא ממש רצא ממילוי. חסר מול אגלנו כל כך יסר, אמר. משרדת תצוגה מופשטת את הרגלי. הוא בקש להעניק את המודל של יד שרה לארצו. ממש אור לטיים. גם מדרום אפריקה שלחו עובדים סוציאליים להעניק את הפעילות.

אך ההרגשה לחיות שותף למפעל בחדר הורגשה פנטסטית. ראשית זה נותן ביטוי לאחד העקרונות הבסיסיים ביותר של חירותנו. ואהבת לרעך כמוך, או איש את רעהו יעזור ולאחזי יאמר חוק, מלבד זאת, זה גולש מעבר לאדם הבודד. זה משפיע על החברה כולה, ועשה אותה טובה יותר. טוב כמו רק הוא מרכיב אם נקבל אחוז אחד מהאחלסורס, כל המדינה תראה אחרת. במצבה העכשיו של החברה הישראלית זו נקודת אור. אנשים מרכיבים על זה. אדם שסבל כסא גלגלים במאור פנים ובחיוך, מרכב על זה ימים רבים. זה משפיע כי הוא לא יכול להשיב - הם התנהנו כך ואני אתנהנו אחרת...

נקודה שלישית היא שאהב נכצא בין אנשים סור בים. מהמתנדבים איננו מבקש דיע. אינני רוצה שיהיו פרופסור, ודקטור או אחות. את זה יש לי. אני רוצה רק לב תפס. מתגבר שלא נותן את זה, הרי איננו יכול להועיל. כך שאתה מופעל בתוך אמוסוסרה נעמה של אנשים טובים...

מקופה יתיר נאמן ביד שבטבט חשמית קומיר ה

הדפסה ברזולוציה מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התוכנה

מוסף שבת קודש - תשמ"ח 20 - משפטים יתד נאמן עמוד מס: 9 הודפס ע"י אוצר החכמה

החומר 1234567

הטלפון הבחול השיג את הרב מיר במשרדו. ענין הרב למרסא, אנו זקוקים לשירות בחיפוש, והבדור הקול מעברו השיג של חוק, כמעט הותקן, ורוב מיר ניסה להגדיר, לא הבטית, רק הבטית להשתדל, ואחר כך לקח את המידור מעשר הנקודות שעל הרגל. עוד באותו יום, כעבור מספר שעות, פלט מכשיר המסר מילית את נתוני השדול הגדולים, אירשם מעבר לים, משהו מאגשי הארצות שם, פנה ישירות למפעל, למחית התייצב בשדה התעופה בנסיון לאתר טייס ישראלי. אלה נענים בריצון רב לתת יד למכשירי המסר, אולי בני לל שמה מחברים נעוור בשרותי הארצות, כמחצית הכיסה מאוחר יותר המתין סידר בקוצר רוח לנחיות המסומ. השדול המבוקש הגיע לישראל תוך ארבעה ימים.

אגב, לדורים הגשם השבון הצאצא על 167 דולר רים בלבד.

טייס מתנדב

ברוך זו מגיעות תרופות יקרות וגדירות שיש צור רח ליבאן מחיל, בחיפוש עליונה, ראשי מחלקת בבתי חולים בארץ פונים אל האגודה והתרופה מגיעה תוך 24 שעות. יש לו רוב מיר אנשי מקצוע שמעתי קים בתרופות, ממתינים לפניות מעבר לים, ונכונים לבצע. את שיתנו טקס לצלול טלפון. מעברו השני של הקו היה קריולוג מפורסם. תעניין אם ניתן לה שג עבוד חולה שמאושפם בטפול נמרץ, תרופה חדשה ללב, הרב מיר מרוב כמו רופא אפילו שהוא לא מוסר זה לא קטן בתחומי הרפואה, אפילו שאין לו תואר אקדמי. שילף מהמתון, בצורות, שנות לטיגים של מחלות ותורופה, אבל לחולה לא יספיק מה לקחת, אפילו לא נגר כאבי ראש וכו'. בשביל זה יש רופאים, הוא אמר. כשנחלה שיחה עם הקריולוג, לא הבנת, אחר כך שמעתי שהתרופה המבוקשת הגיעה.

מתוך 24 שעות
21 ימים סבל איציק ואבי מרימון בלתי פוסק בכרכו. הוא אושפז בכרכו הרפואי "שיבא" עקב כך. תוך לה המופלית, דמו לא נקשר. הוא נזקק ל-42 אלק יחידות של חומר קרישה, כ-6,000 כירי יום. עלותה של כמות החומר היא כ-50 אלק דולר.

גור הדין נקרע

בינתיים הגיע לתלישומי ילד נוסף, מרטם אף הוא מרטם בלתי פוסק בכרכו. איציק ואבי לא היה לבד, גם יוסי בן ה-6 המתין לתרופה היקרה. כשהגיע לבית החולים, אמרו הרופאים לאמה, אין לנו חומר בשבילו. נאשפו אותו עד מהר, ואחר כך תחזור הביתה. פניה של האם התחללה. היא לא האמינה למשמע אזהרה. ידעתי שזה גור דין מות לילד שלי, סיפרה. הרופא מבין מה זה לשמוע ילד כזה שצועק צעקת הקרענות של האם, והמתייסר ביסורים? ועקב מתוך לב קרוע של אה.

כשהובא מקרה של איציק ואבי לידעית אנשי עזרה למרסא, נחלצו לעזרה. ע"י עמיתיהם - חסידים בעלי בנידורים, תיאמו קשר בין פרוס אורי וליטון - הממנה בארץ על המסלול בחולי המופלית, לפרופ' אלדורט - מנהל המרכז לחולי המופלית בנידורים - 20 אלק יחידות של תרופה האוטופלס, יצאו מיד בטיס מה ישראלי. ואת תמורת הבטחתם של חסידים בעלי לשלם עבור המסלול, תוך שלושה שבועות. כדי להשיג את החומר משרה התעופה, נדרשו 2,400 דולר ויום נוספים. אבל גם הכמות שהגיעה לא הספיקה לשני החולים. איציק קבל תרופה, יוסי המשיך לסבול...

יש תפיד מה לעשות, אמר איש שחי במגדוד ראש, אצור החומר.

מכשיר חמצן מוסק חשמל ממוחזר

במשך שנים פועלת בבני ברק אגודת "רפואה וחיים" ש"ח חסיד וזניח. היו התחשבוים בעיר. לפני שנים ידעו הרופאים להגיד שביוניצן אספר להשיג בלוגי המסר. כש"ח פועל לארצות ההשאלה. בי חיה. וזו עזת המסר פורשים ברחבי הארץ. חוצה חנינים ונבלות, ארוה כח נפש ואחבה בריך להיות אדם אליו מולך כל העצב וממנו כל המחוייך והמאוס. אנשים שכל עולמם חוללת צריכים להיות בעלי גוף אנו מותיק. אבל קשה לסיפחה ויחלת את אלה, יכולת להיות בעלת דמו גבוה. על גיל שלשה רברים עולמה עומד על התורה, על העבודה ועל... ועל נטילת חסידים.

ועל שיתוי החסר כמסעד ככתבה הבאת.

שלש פעמים בשנה ייראה

שלש פעמים בשנה נראתה אמונה. מאות שנים כפול שלשה רגלים חזרה ונשנתה ההבטחה וקיומה, ההבטחה הפלאית, הנבואית והניסית: ולא יחמוד איש את ארצך בעלותך. שלש פעמים כפול מאות שנים חזו המוני בית ישראל בגלילת הפרוכת ובראיית חיבתם לפני המקום, באדים בלחם החם בן השבוע, ב"עומדים צפופים ומשתחוים רווחים".

"לראות אמונה" - כתבתו של ישראל הולנר.

מסע אל האמונה

ארבעים ושנים ארצים חנו בני ישראל במסעם בן ארבעים השנים, מרעמסס שבמצרים ועד גבול ארץ הקודש. ציוני דרך בסעס הגדול שלימד את נוסעיו פרק באמונה. אמונה שגם מאד ידד קו פן השמים.

ומסעות אלו, שכעשרה מתן אדוקים במרשתת, שבו וגמנו כמריסרות במרשתת, גם זה פרק באמונה.

תועלת בדיעתם - מצטט הרמב"ן במפרש מסע את דברי הרמב"ם במורה נבוכים - גידול מאד. כי הניסים והאותות הנעשות היו אמתיות לכל וראיתם. אך בעתיד יהיו רברים בשמעות, ויכונן השומע באמונת התורה ובפלאותיה העצומות, עמידת בני ישראל במדבר ארבעים שנה ומציאת הנון בכל יום, והם סקומות רחוקים פן הישוב, ואינו מבקשת לבני אדם, לא מקום דרך ותאנה וגפן ודומן, ואמרה תורה להם לא אכלתם ומים לא שיתיתם, וכל אלה אותות במעשה נם נראות לעין.

ובאשר ידע הבורא יתברך כי יעבור על אלה האותות מה שיעבור על דברי המסע, לא יאמינו בהם השומעים ויחשבו כי עמידתם במדבר הזה היה קרוב פן הישוב מקום אשר בני אדם שם - כמו המריבות אשר ישכנו שם בני ערב היום או מקומות אשר יהיה שם חריש וקציר או יש שם עשבים ונמלים למאכל כל בני אדם ויהיה במקומות והם נמרים מים - על כן הורחיק מלכות בני אדם מהמחשבות האלה וחזק האותות כולם בכרין המסעות, כדי שיראו אותם והודות בהם וידעו האותות הגדולות, אך עמוד בני אדם במקומות ההם ארבעים שנה.

המבט מכלל מובח על כך לבנה כי הנה מסע המסעות של ישראל לבד, אין מאמת יותר מהו, כמו בחיט, את כל ניס מצרים. כי הולוא את באות נתאמת לנו כל מה שסעוד במדבר כי ה"קאטעי" וממה הוא כמו כל העולם כולו חתום עליה, כי היא מוקבלת מכל חכמי הכל. גם מה שחברו עזת המפתח של מסעות בני ישראל להרשעים, מאד ה' היתה ואת, כדי לחזק אמונת יצאת מצרים כמו בחיט.

ובכבר אמרתי לך גם בן רבר מרור, וזלת המפורסמות כל כך. אם היה מצרים כבר הרב ונשכה שנס מעולם, היה לעקס להתעקס. עכשיו, הניח הקב"ה שלא תחריב, כדי לחזק אמונת ניס מצרים. ויתכן, בשום אופן שבעולם, כי רוב מצרים ג'יוז לבזותם כל כך - במכת רבות ובחלואים שונים ואת אשר משה רבינו ע"ה עשה אותם לחרפה ובו עניני כל העולם - וישחקו על חרפתם המרובות.

אלא ודאי כי אין להבדוש המפורסמות וזה מופת וחסיד ומטבת אחר... ועל ידי שהראית לי בחורף שעבר במפתח, נחברו לי דברים של הרמב"ן בעליל. והנה מסעות האלה חיוון גדול הוא לאמונה מאד מאד, וכבר הרמב"ם, וגם אני רואים בחיט כי עדיין שנות החיות שלהם קיימים, וזה את על יצאת מצרים כמו בחיט ממש. והענין החריש וכל מאמת כמה עניניו ולבד. המפורסמות אין צריכין ראיה רצה הקב"ה שיהיו גם עתה לעין כל. ואני מחזיק לך שבה רבה על זה שבארתי לי העם.

ובלי ספק ראה הרמב"ם בעיניו את כל המסעות. ואם לא כן, הוא כחב. למען לא יחשוו השומעים כי היו במדבר אשר יש שם צמחים ומים? אלא ודאי כי עתה אין להבדוש, כי נראה שם לעינים המפורסם לכל כי הם המסעות של ישראל, יצאת מצרים, והנה על עצם יצאת מצרים היה מפורסם לכל, ואין להבדוש, אבל מסעות המדבר ארבעים שנה, לאכול פן הולכות הבאר עמם, פן תשכח את - ציוה הקב"ה לטובת המסעות

ועד לסיים. שבעים שנים לתורה. הנה, למשל, המפורסם, הירדע כל כך, על רב מירדא. תלמידו מתלמידיו היה קשה הבנה כזה שלא היה קולט את דברי רבו אלא לאחר שהיה שומעם ממנו ארבע מאות פעמים. פעם אחר פעם.

פעם חזרנו רב מירדא לרבר מצוה. באותו יום לימד את תלמידו, כהרגלו, ושם על הגלמד ארבע מאות פע' סים, גם זאת כהרגלו - לא הבין.

והתלמיד - לא הבין. משהו שדעתי לא היתה מיושבת - הוא מנסה לר- בו. בכל רגע ורגע חשב, הוא אמר, שעתה יקום רבי וילך.

ורב מירדא לא כעס ולא רגז. משהו, שם ואמר לו, תן דעתך לרברי. עוד ארבע מאות פעמים לימד רב מירדא את תלמידו. הוא הבין לבסוף.

יצאה בת קול והציעה לרב מירדא מרידה בין שתי הצעות: יכול הוא לבחור בתוספת של ארבע מאות שנה לחייו. האפשרות השנייה הוא וכל דודו יזכו לחיי עולם הבא.

רב מירדא בחר באפשרות השנייה, והקב"ה הריע: תנו לו זו וזו. מעשה זה, המסופר במסכת עירובין, דף נ"ד עמוד ב', רב לקחים הוא.

יכולים אנו להתפעל מאד רוחו של רב מירדא. בקביעות, מעשה יום יום, היה שבו ומסביר לתלמידיו ארבע מאות פעמים: עומדים ימלים אנו להתפעל מכך,

שרק כשהגיע לשמונה מאות פעמים, רק אז יצאה בת קול עזר ארבע מאות פעמים עוד אין מסבילים שכר כזה יכולים אנו להתפעל מכך שרב מירדא בחר דוקא באפשרות השנייה ולא בראשונה, זו שהיתה מאריכה את חייו ותוחלת לו את האפשרות ללמוד ולקיים מצוות עוד ועוד. היתה זו הקרבה למען הכלל. ומשום כך, אני גם זכה לשתיתן רבי חיים שמאליבין היה מתפעל דוקא מ...תלמידיו זה שאור כח להאזין לרבר אחי שמי נה מאות פעמים.

אבל ניתן להתפעל גם מנקודה נוספת: מה גדול היה החיוון באמונה שכלל לשאוב בני אומם וזרחות עד לו אדם, בצדיק הרור, שנים על גבי שנים. המבט מסי פר לנבדו כי בחיותו ילד סיפר לו אבי סבו כי עוד באותו ימים צילם משה, לכשרוא נשאל.

אחוזי ריש צילם משה, לכשרוא נשאל. במה האר" אתו עונה במסעות נמורות שמונה מאות פעמים שהורתי על רבר אור למען אותו תלמיד קשה הבנה שהיה לי - שבינתיים כבר נא סף אל עמדי - יחינו במסד - לפי בה קול ששמיטתי.

גם זה פרק באמונה. את הבת קול אננם לא שמעו הכל, אך את איתותם של חייו הם ראו בחיט.

בב"ל.

גם מרן המשינת רבי יחזקאל לוינסקיין וצ"ל אשר כדברי מרן בעל החזקא וצ"ל היה ממש בידיו את האמונה מרוב היה להתפעל מרובי הרמב"ם, אך מויתר ראה שונה.

וגע בעצמך, הוא אמר. חזרתה הקרשה המקמצת במילותיה ובאמירותיה, המורות לנסק מרוד האריכה וכתבה "הבמה אשר איננה שחורה" במקום. "הבמה המטאה", נוהגת ברוח יד כשמוחברת במסעות בני ישראל הממלאים כחמישים פסקים ולסם מהו לסם חיוון האמונה.

אף התלמוד מלא במעשים מעין אלו, שהרגו מרדך המבט ואלפא את בני אותו דור פרק באמונה. אף אנו נוכל לשאוב מהם חיוון לעיקר זה, יסוד החירות של החרות. יש רק להתבונן.

להתבונן אמרנו על שום מה -

שכן מה שנתעמק יותר בהבנת סיפורי חיל נפיק עוד

"רעדיין מטיס ועומדים..."

וגם כחלים מטיס ליפול יכול להיות ספיץ באמונה.

אמנה בה האמנה הנשים.

לפי המסופר בשלוח פרק רביעי במסכת בבא מציעא, התנהל ריבוי נוסף בין החכמים אודות סוג תגור מטיס, המקל הוא טמאה או לא. רבי אליעזר טרדו ויטא החכמים, ובראשם רבי יוחנן, טמאות.

אם הלכה כבבאי - אמר רבי אליעזר - תרוב זכות וסיד - נעקר אילו חרובים סמך והתעורר למיחול של טמא, ויש אומרים ארבע מות אמה. אין מביאין ראה מן הדיוט - ספק רבי יוחנן, אם הלכה כבבאי - המשיך רבי אליעזר - אמת המים תוכיח. ועוד הוא מדבר ופי אמת המים חזר לאחוריהם. אין מביאין ראה בטמא המים - ראה רבי יוחנן.

הנה כותלי בית המדרש ליפול. נער בתם של יוחנן, אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה, אמת מה טיבכם -

לא נפלו מפני כבודו של רבי יוחנן ולא יקפו מפני כבודו של רבי אליעזר.

אולם לא היו עקרות הריבוי וסיבתם לאחר של מיט אמת המים, שיתכן שנכנס בהם רק חוג מצומצם של באי בית המדרש, כדור הטיה של חכמים, שהיו עליהם מספרות הגמרא. רעיון מטיס ועומדים - מאת שנים אחד אחרו ורבות סערי, שנכנסת תהלי מוד הבבלי, עדיין היו כותלי בית המדרש במצב הבנייה, בין קופה לנפילה, וכל עובר ושב יכול היה להתרועע לסיפור שמאזכר הפלא הגדול - ולתרחוק באמונה.

בו ברגע

ועשה נוסף, גם בו נביתר דה יד, השקע בהקשר לשכר ועונש.

לא נאמר במשפט של המעשה הארוך, המסופר במסכת יבמות ודף קה, עמוד ב.

התפיסה החרבית היא, ויכוח חריף שהתנהל בין רבי יסמקאל בנו של רבי יוסי לתלמיד חכם אחר בשם אבון כפני רבם, רבי יהודה הנשיא.

סופם של הרין והדברים היה שרבי אמי לאבדו: עמוד במסכת. 1-1. תנא (1-1) באותה שעה נצטרע אבון ומכיו שני בניו וטאנו שתי כלותיהם באותה שעה בו ברגע לעיני תלמידים הרבים שצפו ביכוח ובתוצאותיו המרות.

עשן עולה מקבר

ועוד מענין שכר ועונש.

אחד מחכמי אותו דור שנה ופירש, נכנס לפרשם ונפגש אליהם, קרא לו אביוה אביו, אחר, קרא לו חב' מים תלמידו, גם לאחד שפירק עליו, שאמר עליו בגמ' דבי מאיר, שירשנו מצא, תוכיח אבל וקליטתו זר. כשמה אחד היו דורו בבית רין של מעלה מיר זר במינו. לא נן עד, שרר חסא ולא גירגום, שרר עסק בתורה. מצב כזה היו מן הערועים, ואולי הרעוע ביותר, יותר משל חורדים לגירגום, שמספרו של רבי עד יעלו לנו עד, רבי מאיר, התלמיד המובהק, הצטייר על כך.

מתי אפוא, היה אמר ויחזי ואמר, ואבאי, לכל הפחות, לגירגום, עשן אעלה את מקברו.

הלפ שנים, ורבי מאיר נאסף אל עמיו. וראה זה פלא: עשן החל מתמר ועלה מקברו של אחר.

צדיק גזור

יכולים אדם לשאול: וכי חסדים רעשים שמקבירי הם לא יצא עשן קיסיה וז הקשה כבר את המסירה? והוא משיב עליהם:

האפשר על דרך שאמר ותגזור אמר ריבן לך - שהצדיקים גזורים והקב"ה מקיים, אם נבי ביקר רבי מאיר שירשו לארץ ויעלה עשן מקברו להודיע לרבים שנתקיימה גזירת רבי מאיר. והבי נמי איכא לשימר כפקדו' ממות רבי עקיבא שהעלה עשן מקבר אביו של מורשתו: חרשע חזן מבשבת להודיע לו שזה הוא יום השבת.

והעשן יצא מן הקבר לא שנה ולא שנתיים, לא עשן שנים ולא עשנים שנה. כמאה שנים היה העשן יוצא מן הקבר, בתמימות וברציפות.

1234567 תר"ח

אפילו שומר הפתח לא עמד

עד דורו של רבי יוחנן, ששאל וכי גרולה הוא לתלמיד לשיח את רבו, הוא אין כה ביד כולנו לאחר אחרו תלמיד שנכנס וראו תלמידו רעה ולהביא לנן עדן אם אחוז בידו ואקטור מנידנות לעלם הוא ויט' זה אחר בידו היה מתפת.

מתי אבית - היה אמר על משקל דבריו של רבי מאיר - ואבתי את העשן הוצא מקברו: והמשיך לקרוא את התשובה לבב, וביה פטריהו של רבי יוחנן נוסח הכל לדעת כי העשן, לפתע, סם. וכך ספרו לו לרבי יוחנן: אפילו שומר הפתח - של גירגום - לא עמד בפניו רבינו.

עמוד אש

אין עשן בלי אש - אמר העולם, אכן, היתה גם

אש. או זו בעיה הרבה קורם לכן, שסחת בירת המילה של הפעוט שנקרא אליהם. המסבים שר ודקדק ורבי אליעזר ורבי יוחנן עסקו בתורה. הם בשלום ואנו בשלום, אמרו. והם שר ברבירי הורה מתורה עצור לנ' ביאים ומבניאים לכתובים, ובניתיים... אש יורה מן השמים והקופה את שניהם.

ועני המסבים רואות:

עד כדי כך, שאבי הבן נחלסו מכותה של התורה והבטיח בו במקום להקריש לה את בנו.

לא יתכן אחרת. אפילו גוי מנוסים חייב היה להקי שות את לבו כבדי שלא להתפעל מן המהומה.

אמר רב אשי: בני מתא מחסאי אבידו לב גניחו. רקא חזי יקרא דאורייתא תרי זמני כשתא ולא קמניד.

גירורא מניחיה? ובני העיר מחסאי אבידו לב הם. שאף על פי שהם רואים את כבוד התורה פעמיים בשנה לא התנייד עדיין את אהר מהם.

ומהו כבוד התורה?

הראיתו בספר העתים ששומר הרב רבי יהודה בר ברילי - מכאיר התוספות - שסמך שורה עמוד של אש יורה מן השמים עליהם, בכלה (ו-ד) כלתו ראלול ובכלת דארי.

אבידו לב:

ואבידו לב היה גם מן שנכח בהלווייה של רב הניגא בר פסא ולא זע לו משהו כלום. לעיני לב העם, לעיני כל המלומד נפרש עמוד אש שרצץ בין מיטתו ובנייתו. אי אפשר היה להתקרב אל המיטה.

ואו ניגס רב אלכסנדר וביקש עמוד האש יתחלק כלשונות סבא. כרי שירבו אידו ויפסידו ויתעסקו בקי.

ועמוד האש נחלקו

ברד של אבנים

בכלל, כמעט תמיד בהסתלקויותיהם של צדיקים אירע מאורעות על מבעינים שהמחישו לכל מה גודל האכזר.

בעת פטירתו של רבי יוסי, למשל, שפעו מרובי העיר ציפורי... רם כסירתו של רב אבה נספר דמעות לא רק סמליות בדרבו האחרונה אלא אף כ... עמודי העיר קיסרי. מוכבים נראו ביום עת המלחמה של רבי יעקב בר אבא, אריום נעקרו ממקומם כשהתחיל רב אשי וכך נר קרה לכל האילנות בהסתלקות רב שמאל בר רב יצחק, אבנים של אשנפלו מסינים כסרית רב חייא, ובר מנהל באבנים הוטשו על הארץ כשנפטר רב המגנא.

יכלי לראות זאת בוצע. למשם. כל מי שרק לא סימא במתכונן את עיניו וכל לחוק בקיבו את אמונתו. יכל לראות את המים העוסקים מהמקורות את הים השופע מהמקורות, את הכוכבים ביום ואת האבנים שנתנו על הארץ מסינים.

ולרעת - כי, בעצם, הכל מסינים.

"חומה נומעת"

שוו בנפשותם אדם שולשים את הארץ, מפיס לים את ויכסן כיס המסירות והמגלים כי מסביותים פסטי צורה ולכישו גזיר... או שאתם נצבים בעמודי לני דור וחשים לפתע כי החומה נעלה אדם בעמודי החלל לנוע.

ובכן, זה קרה. כשנפטר רב מרשיא נרלי קוצים על... אילנות. כשנפטר רב רבי יוסף החלו שתי הורי מות, שסבי עברי נזר מר, עליהם אף נבנה הגשר, להתקרב אחת אל הברית... וכשנפטר רב מתנחם סימא, שלא ראה מיטיו צורת מבע, נמנעו כל הבריות והצדיקים שהיו חוקקים על המסביות והפכו למשטח ישי מועל.

וגילת הברית בהלווייה של רבי, רבי יהודה גי' שיא. אז נותרה החמה תלויה בחלל השמים במשך שש שעות, עד שאורון המלום חזר לביתו, הבין לו הבית מים וחדוה את הגר לכבוד שבת, שיעיין לא נכנסה... ואז שקעה השמש, ומיד לאחריה קרא השבי את קיראת הנה.

כלבי שמורה

והיה מקום - היה, משום שעות, בעונותיו, הוא איגו - שרשם ניסים. שהיו בו מעל ומעבר למכע. שנכנסו בו מאורעות שאינם מתרחשים ואינם יכולים להתרחש בווי החיזיון. בכל פינה ופינה, שלאיש לא היה חסר מדעי ביצר מה שקרה בו אכן קורה, אך הכל שבו ממנו מלאים מסעף רוחני באמונה ובמחשן שסי מריו עד הפעם הבאה שיעלו לרגל -

אל בית המדרש.

עליה לרגל. מצעע שלם, מורכב ומסוכן. סיול' של כמה סביעות, או בעיר הגמלים והחמורים. אבל כל הבעה מתגמדת ביחס לבעיה אחרת שהיא בחוכה פועל יוצא ממנה: הממון והרכוש הנכסר שם, מאחור, מבעית.

הרבה של'חים למקום. אדם ששכח לנעול את ביתו לפני שקלה לרגל והפתע לראות בשום במקום בית ריח, נחש סרוך על המעלע... אי לו לנכס שינכח לפי רוח את הדלת... אחר שהגיע אחריו לול של תרגוליים מצא, לכשתחזר מירדסלים, חתולים סמויים שלא הצליח לו לשיחן מתרגוליו. שליש כבר נעזר ב... אריות: אריות שמדור בקפידה על מור תבואה שלא חספיק להבנים לביתו.

וכפי אשקלונים שעלו לירושלים ובו ומנית, מכלי דעת, והנשים לרווחה את שכניהם שיחולו לאחורו של ויכול לעשות בנחיות במעור שלהם... שני אלה, כמה חושעו בשמיעת מפי שנגייה מן הים, השנים, שני או יצאום ונכנסים בבתיהם יום יום... רק שהשנים,

מסבנים - עד כדי 48,000,000 אמות לפחות...

השמים מספירים

השאלה הנשאלת היא, האם לפי חזקת האמונה יש ללכת וקרא לכתלים נשלים? עשן עולה, אריות ונחשים המסתמים ככלי שמירה, ועמודים מוזהלים ומסעות דרי נאמר במספרים... השמים מספירים כבוד קל ומעשה דיו יגיד חריקע, ורבי גרול הסמינעו הכתוב בזה - כותב הגר'א דסלר וז'ל - עליו אמר מין חד וזו איש וידי' כי יש לו. אמונה בראש - כמאמר ששמו - מעולם לא היה אפיקורס אמיתי... אם השמים מספירים וחרקים מגיז והימים ידברו והאילות יזו רע, אך אפשר שיהיו בני אדם שלא ישימנו ולא ידעו אמנם מעולם לא היה מי שהוא אפיקורס באמת. כל מי שספר ידע בפיגם בקיבו לבו, שמתעלם הוא מן האר מן. ופי ששען שאינו רואה אותו שופע היינו שאינו רוצה לראות אותו ורוצה לשמוע.

חזו מה שאמר הכתוב: אין אמר ואין דברים בלי נשפע קולם פירוש: שאין שום אדם מרבייה של הש' מים וחרקים הנ'ל שאינו נשפע לכל באי עולם. כי בתוך ליבם הכל שומעים את קול השרה של הבריהא כולה המוכרת על בוראה ומורה לו.

להתבונן

כל המתרחש והקורה, איסור, אינו טבעי. הטבע הוא גם, והוא זועק אמונה: אמונה יש רק להקריש תשומת לב. לפסוק את העינים. אך אמרנו בתחילת האמירה יש רק להתייבין, להתבונן, זה היסוד במשע אל האמונה.

עולמות שחרבו

קהילה נרדפת

פרקים מחיי קהילות שהיו ואינן
קהילת מוצל

רדיפות אין-סופיות

בשלהי תרצ"ט ביקר המופתי הירושלמי, הג' אמין אל-חוסני במוצל והסית את ההמון נגד הבריטים והיה זה הדרס. ב-31 בינואר 1941, שנה לאחר מכן, התפטר ראשיד עלי אל כילאני מראשות הממשלה במחאה על המדיניות הפרו-בריטית שהנהיג העוצר העירי קבר אל-אילאלה יחד עם שר החינוך נורי אל סעיד. באוירה עכורה זו היוו היהודים תמיד סעיד לעזאזל. למה ביי הדרס הוצל את עירי? היה הכלל השולט. בשרשרת ניסים גלויים ניצלו היהודים פעם אחר פעם. עזאי הראי שון, מלכת השני של עירי, מצא את מותו בטאננת דרכים כשנסעו הסוחר שלו, בה נהג, והתנגשה חיי חיה בעמוד חשמל שנקער מטקטו ונפל עליה ללא ידיעה לה נג שכלול את תפילה המדינה. זו כל פנים היהודים הרישומים. הרחוב סבר כי שר החינוך אליסעיד החליט לחסל את המלך שנוער ברעיותו האנטי-בריטיות.

בא רפסת תרצ"ט טיילו יהודים בשרותיה המוריד קים של מוצל. למעט החלו נסים במחירות. המון פרוע החל שיעט לעבר האזור היהודי. חיות העומד בסכנה ממשית. פתאום הניח ראש אל-נקי, מנכבי העיר, וקי ראו להמון מה לבס ולתודותיו הכן כקונסול הבריטי, יום הרצון נס התרחש. המורעים שמעו לו והדושה את צעדיהם לעבר בניין השירותים השניים, מנקטון, יצא למרפסת להביט במתרחש כשבניגשים פרצו המורעים את דלתות הבנין. משילוב צעיר ונחות נזון על ראשו וחסלו בו במקום.

ואז החלה רוחות זמנית. הבריטים הבניס כוחות צבא לאזור והשלישו בו סדר. אך לא לארץ ימים. תודעיהם לאזור התפטרותו של ראשיד עלי מראש שות הממשלה ביצע הפיכה צבאית והעמיד בראשות המדינה ממשל צבאי. והוכרו תקנות חרום, העוצר ושר החינוך נמלטו לעבר הירדן ומסע לארץ ישראל האחרת הפכה למשימתה ועמדתו אבק שריפה. אך זה נעים להילחם באימפריה הבריטית? אך לה ככל הנראה, לא בעד הענין. הרמנים לא סייקו לעידודים הבריטים עס בחיות אחרת. 33 בדרעות ניצחו מורפסו כמנהל הדרס החליטה על ידי הממשל העירי לא לא כיסר צמחייתו ומשוע סקורה גם כיום כמלחמה עם ארץ

בתי הקפה נאסף אספסוף ערבי שתכנן כביד להפריע מתרחשים עם שוך הקרבות. ליד ארץ מהם הופיע מוסט ביטוי והחליף דגל עירי, לשם העתיד, לשם את המוסט כסמל בשמנת הדרס. שלטו הוא שלטו שלוש מצעות נוספות, עמוסות חומר נפץ, שהושלכו, לביטוי שוב. הפעם לארץ המות? שיי רותי התחילה להילחם בללא את חלקי המות את לאחת וקברו את כולם ידיו בקבר אחים. ושוב, היתה ליהודים הרותות.

הרס רוחני

אך שהוא הצליחו עוייני היהודים להורסם ולהצד להם מטאטא נגדו ומצותו נעלמים והאשמו כשידיו רים מתרחשים לאויב משאשמים עצמם לא ידע מה פשרם של המילים המורדניות בהם השתמשו, כ"אלוהים" ו"שירדיו" ועוד. הרבה מהם נכלאו, עזנו, נערכו חיפושים ושוחררו אחר תשלום כופר רציני. כניע לי הגויות אולצו ל"תורם" כסומים גדולים לצבא הלוהם מבלי להתאונן. בשלהי מאי 1941 אף הוחסו נכבדי הקהילה אל המושל הצבאי, מקסים מקסוד, שהיטיל עליהם סכס בסך 2000 לירות זאב, עיבוד על התגוננות סובב.

כשמו של רב מרג הצבא העירי והמושל, שכל הקנס שהטילו נועד אך ורק להסיל לו להיטל מאזור הרמים, הושם מאחורי סורג וברז.

עוד שנים לאחר מכן, במבצע, עזא נחמיה' עלו 6000 תפסות ששורדו מהקריה העתיקה, לארץ הקודש. אך אספר לומר שריבים מום הוויק עור באסור נת אבותיהם. את הספר אליאנס, שהוקם בקהילה קצו יובל שנים קודם לכן, הביא כניצחון נגד רוח החלונות והקדימה שנשמה במקום נמרז וגרדה רבים מבני הקי הילה אחרונים, אל תורו הוויק של "תחזילה עובדי עבודה זהו חזו אבותינו", והם פרוק עול תורה. בכך הקיפה כמעט את הקק על ההיסטוריה המפוארת בת אבות השנים.

קהילה מוצל - עולם שלם, שירב ואיגנו. קהילה נרדפת - מחר - בנות, על ידי בני משפחה - אסיר - בדות על ידי מורשין ומרבייך שממך יצא.

אוצר החכמה

מאת ישראל הולנד

שידורים אלחוטיים במטאטא...

כשטיאטא צאלח דוד נגולה, מבני קהילת מוצל העיריית של שנת 1941, את נג ביותו הקטן, לא שיער כי שנים מכיסים בו בדריות. גם לו היה משער לא היה עולה על דעתו להניח את המטאטא ולהפסיק במלאתו כשרם יסתבך בצרות. אבל השניים הביטו, והביטו והביטו הם ראו כיצד הוא מכבד את המושט המבדח בלובסריו, כיצד הוא אוסף ביעה לא נדול את האבק, הכלוך ושאר מרעין ביטוי שנקטו למרגי לוחיו. וכיצד הוא משלשל בזהירות לפח האשמה מעשה לגיטימי ביותר, הלא כן זה כנראה לא סברו כך. מיר בסיטו ניהור ממויך תפסותם וחסו אל חור המדרגות של בית נגולה.

בסך הרחוב הסמוך התפרסל על מושבו מצחצח נעלים משומשם. הקליטורה הוויק לילית. המתחלת באוירת המדינה הבריית את התושבים לבתיהם יחד עם נעליהם הלא מצחצחות, לשעמו. במקלון שאחו ביי דל ניסה, ללא הצלחה, להרים זכס טורני, שלם צבא לו מקום מנוחה אחר מאף הדרס. שנים צפו בו בציפה לא מוסתרת. כשהמקלון הוחס חתר באויר בפעם השני עית מיהרו לעבר כשרם שלפס את תעורת הוטר מכיס החליפה המשתרית שעליה.

שנים נעצרו, הקטאטא והמצחצח, האשמה, מקר רית למריה שירור באלותו לעוין הבריטי. לא צאלה נגולה ולא מצחצח הנעלים ידעו מהו אלחוט, למה הוא משמש והיך את נראה. הם גם לא ידעו פרט נוסף גם השוטרים שעצרום אינם יודעים רבר בהקשר למר שנ זה.

רדיפות היהודים במוצל לא החלו בשנות מלחמת העולם הראשונה, כשרם ואש המורדת ענן תמור מיב שות איומה ומכל העולם. מאת כשנים כבר קיימת שנת עולם לעם עולם המומחשת שעה שעה בישוב היהודי במוצל בן המדינה הסולמית הגדולה. עם זאת עלה בידי של יודיה לקיים קהילה יהודית מפוארת מוריקת במצות חלכת, עוד מאז גלות אשור, העת בו נוסדה לגיטת בנייה.

אוצר החכמה
01234567

שני קברים

מוצל הונה העיר השניה בגודלה בעירי, אחר בני הר, המשתטת בכירת המוח הקריי אף הוא מוצל והוחשבה על גדת העירי המערבית. המערבית בדרות יים שירי ישוב קרוב. חוקרים ארכיאולוגים אסחו את המסורת המקומית: התרבות תן מה שנותן מועד ההיסטורית, גיטוה. בתצורתה צעד במונח תבאי יונה בן אסתי קרא לתושביה לשוב בתשובה. מועד הגדול לה לאוקים לא נותר כיום מלבד אבנים בדרות, אלא פירי אחר מאות תקופה עדיין קיים. קברו של הגבאי הקדוש לכל תושבי האזור, היהודים והמוסלמים, שוכן לא רחוק ממוצל. הקבר מצוי בדרים מוסלמים וקדוש אל מבני רח מוחמד הקדוש לא בני יוניס' והגבאי יונה. במבדל, כפס אלקיש, שוכן קבר של הגבאי נחום המצויץ. שני הקברים משמשים מקור לעלייה לרגל המונית, בעיקר בתג האופיי שבת הכיכר רים. מוסמכ - לקבר של יונה הגבאי, שיום שמיטתו חל באחד מימי חול המועד, ובשבתות - לקברו של נחום. שני שלא ראה שמת עליה לרגל לאלקיש, לא ראה שמת מיסיר - שיום יצא מוצל בערנה וכמיהה למוט ימים שהיו, ואינם - משנת תשי"א, שנת עלייה תם ארצה. רבנות ואלפים נזרו אלפים אלפים בו ובוטרי הקבר. הנפישות האיומה לא פגמה בשמחת מרג התורה. מתגוררים צפופים וחשים כרוחיים. הגנה שבת-היום היו יורשיו סביב לפר תורה שבתה לוכה המונית העולה לראש הדר הוטר ממנו שוב למרגלות, מעט שוחזר את מעמד רח מיני מילפית שלוש אלפי שנים. יהודי מוצל קבלו את התורה לא שנה מחר. רבר מותרת מרגשבור. בסיכר בה במאה הדל למניגים, מעיד כי לא מצא מרחיב העיר יהודי שלא ידע את כל כיר ספרי הקודש על בוריה. כלשונם וכתיבתם, בחסות ובתורה. מרי שבת היו יושבים בבית הנבטן, אחר סיום הסעודה, וקראים פירי הג'ן השניים לפרשת השבוע. אחר הסעודה השלישית שוב שבו בני הקהילה והאוינו לדרשתו של החכם. בשנים האחרונות היה המפורסם במקצוע זה חכם יחיא בן חסן. ששה בת נבט גדולים ומפוארים השתייכו לקהילה העתיק שבהם, אל לויני התחנך: על שם מיסוקה, נבט כשלושים שנה לפני מותו האלף החמישי. בתמיכה אחרות ונחמ מאה תורה, מום בני

חמש מאות שנה ויותר, שוכן לכבוד גדול בעת הוצא תם מארון הקודש.

תלביס אל - תפילין

האורה שנקלע למקום היה המום אך הוצא ספר התורה ממסגרת המפואר, לשם קריאה בו, ומאות נסים מוסלמים פלטרפרצו לת דרך בינות המתפללים. הם רכבו מבלי שמים, על רגליהם החיות של הנזכרים שלטעו כבוד בית הכנסת והחזירו את נעליהם בחצרי: קפצו על ראשי הושינים על המצולות, ונגסו היישר אל הספר. הם נישקו ושוב נשקו כשות מגיטות את מעיל הקטיפה הארגמי לפית לירית שנישאו על ורועותיה ופניהם העירו על מחלות מסוכנות ואנושות שדיקו בהם. מה מתרחש כאן ומה האורה. אלו מעי שים שכל יום - עננו מארזו - שירי אל המוסלמים בטר לבם יקראו יכיא עמו למאמיני מור, אלא דווקא הספר של גבי מוסא' סאצ' ה"א דור".

ואם בתינו בית הכנסת עסקינו, הרי מושג מוצלי אחר - "תלביס אל-תפילין". גבר מצוה' נבטת שר יהודי העולם. אספר והתיקו מקהילות אחרות ומה רביא קהילה העתיקה את מנהג גינתה רבר מצוה שצוין בחוק המוסלמי בלבד כשם תלביסאל-תפילין - יום הגנת התפילין.

למרות נתיקו זה היתה עלייתה הודעתה בלגונה אדירה במשך כל ימיה והיא העמידה לה ולקהילות אחרות, גדולי תורה וקדושי עליון שוועיקי ומה כקומתם. מוראשונים שבהם היה רבי שמואל הארזני כנבדראן שכבודיסטן המוכנה. הוא נודע בכל רחבי בית באה לידי ביטוי במאורעות שונים בהם היה אנוס להשתמש בעל מנת להציל את אחיו היהודים. עד הכרתה של קהילה מפוארת זו נהגו בתי מרי שנה בשנה לעלות לקבר בהמוניהם ולערוך שם סעודת ה"י לולא רבתי, "זוארה" - כפי שהיא נקראת כלשונם. במנות הוטר אחריו בת כשם אטנת. בת זו הגנה בתורה יונם ליל, עסקה בקבלה אף השתמשה בשמות קדושים בעת הצורך. גיו שהגיע לביתה לגנוב נזר שער על מקטו מבלי יכולת לנעז לא לזר. רק לבקשת דפחה שהדוע אל המוסק ברחופות שירורא אטנת, המר כונה כפי יהודי המוסק "נבאית" על שם הכמחלת, את הגב הקפוא על מקטו. בקעלה רבי יעקב בן רבי יהודה, שישם סרב כעמאית המסכה. אחר פסית חותנו עק למצל בכדי לשמש בראשות הישיבה שהקים שם. אחר שטרות מילאת את מקטו אשתו הצדקת וחלמי.

תלמידיהם אחר מגדוליה של מוצל היה חכם דוד שלם. הוא הוויק ישיבת, אירגן שיעורי תורה בבקר ובערב ויחד תורה ללימוד וזר מחסר. צמח דידק' כליל שיש. בעת מלחמת העולם הראשונה ביטל ריי סא אורז כבכחות וחלק לכל ריכפ, ליהודים ולמוסלמים. בשנת תרצ"ו נפטר בנו. שכת קודם כבר פושה את כנפיה על הויקס והאב השטל כבר יכס בבית הכנסת ומלמל מתר הסידור את תפילות השבת. כשדוריעו על האסון הנורא קיבלו בשלות נפש וכי קור רוח. כל היום התנהל אצלו כרגילו משבת-שבת. אך מיום שליח הניצור, אחר התפללים במנצח שבת, בידר. הן הסודר לעולם ועד, פרו בנכי מר ומיער על מות לבן.

עצירת גשמים

מבני בניהם היה רבי ארזן ברזני. הוא שימש כק

"ויבשר בשדה" טרפה לא תאכלו.

מהן שאיננו יודעים את הנזק שהן גורמות אל נמנה עליהם. כי הרופא הנאמן שהוהירנו מהן, הלא הוא הקב"ה, חכם יותר מאתנו ויותר מחכמי הרפואה. ולתועלתנו לא נתגלה טעמו של האסור, פן יקומו אנשים שמתחילים לעצמם כחכמים גדולים ויתחכמו לומר - נזק פלוגי שאמרה התורה שיש בדבר פלוגי, אינו מזיק כי אם בצורה מסוימת ובאנשים אשר להם טבע מסוים. ופן יתפתה להאמין לדבריהם אחר מן הפתאים - לא נתגלה טעמו.

(על פי ספר התנוד)

הגוף הוא כלי לנפש. בלא הגוף לא תוכל הנשמה לקיים את תפקידה בעולם. הנפש צמל עם העצב בידו. בלא העצב לא יוכל לעשות מלאכתו. אם העצב חזק ותקין, יעשה הנפש בעזרתו דברים טובים. ואם העצב מקלוקל, לא יבוא לעולם הכלים טובים ונאים. וכן גם הגוף: אם יהיה בנזק פגם כלשהו תפגם התחשבה ועל ידי כך גם עשיית המצוות. לכן הרחיקה אותנו תורתנו מכל דבר הפוגם בגוף וגם האסור בתורה לאכל מאכלות אסורות הוא בא בגלל הנזק שבאכילת גבלות וטרפות. על אי שיש

יחזקאל יחזקאל

משחק בבבות

ספרה: צמורה

גר הצדק אברהם בן אברהם, ישב בבית הסתר. חטאו היה כי הפנה עיניו לנצרות וכתר בדת היהודית. למרות הענשים והיסורים הקשים שעבר שם - לא חזר בו ולבסוף מת על קדושה ה'.
וכך ספר אברהם בן אברהם לשוכיו: "ילד קטן הייתי בארמונו של אבי. לא חסרתי דבר מכל שעשועי תבל. אולם רחב ידים היה לי, ובו שפע של צעצועים. בין משחקי הרבים היה ארמונו מלוכה קטן ובו בבות חרסינה יפהפיות: מלך ומלכה, וצבא שלם.

1173467 מודיעין תל אביב

שעור חפשי

במחצית ביתי משחקות הבנות בחבל: "שעור חפשי, המורה חולה, אין חשבון ואין תורה".
לא שכתתי, גם אני עוד זוכרת אותם ימים רחוקים והם נראים לי אפילו קרובים עד מאוד.
הצלצול נשמע במסדרונות בית הספר. הבנות רצות בבהילות לבתה, אנדרלמוסיה בכל מקום. ריצה, צעקות, דחפור, ותוך דקות קלות בלונטות מחטטות בילקוטים למצא את המחנך והספר, לשלף צפרונות ומחטים. חולפת דקה, עוברות שתיים, זו דואגת על ששעוריה אינם מוכנים, האחרת חוששת בשל שאלה של שנתורה בלא פתרון, אך המורה לא באה.
ואז נשמעים צעדים במסדרון. דממה משתררת מיד. המנהלת בפתח "בנות, המורה רבקה לא באה היום לבית הספר."

זה עתה סבלתי ממנה הודעה שלבנה הקטן יש חם גבוה והיא לא תוכל להגיע. לא הספקתי לארגן לבן ממלאת מקום, ולכן יהיה לבן עתה שיעור חפשי. הבאתי עמי עבורה עצמית על פרשת שבוע. אתן כבר בכתה ו' ומבגרות מספיק לעבד בשקט לבדן, בלא מורה שתשמוע עליהן. אני אכנס מדי פעם לביתה לראות מה שלומכן. בהצלחה".
שמחה מלאה את לבנו. איזה יפי - שיעור חפשי! אין בחן, אין בדיקת שעורים, קצת חפשי ממחנך המורים. לא חשכנו כלל על המורה, מה היא עושה עתה, מה שלום ילדה הקטן בן השנה. לא הצלינו על קצה דעתנו שאם המורה לא הגיעה ודאי ילדה הקטן מרגיש מאוד לא טוב, ואולי עלינו לרצא לשלומה. אגבנו היינו שקועות בעצמנו ובשמחתנו על השעה החפשיית שזכינו לה...
נראה שקבעה זה, וזהו דרך העולם, כזה הוא עולמם של הילדים. אבל אני בכל זאת חושבת שאולי אפשר עוד לשנות. לשעור החפשי, הנחקר, לקאורה, יש גם צד כלל לא נחקר, וזהו צדה של המורה הנעדרת, שנאלצה להשאר בבית. אי אולי, אם חלילה חולה המורה או ילדה הקטן אולי תגדנה כמה פריי תהלים לשלומכן? מה דעתכן?
שתהיה לבלם רפואה שלמה.
שלכם - רות.

בגלל שלשה שקלים "צפי, רוצים אותך"

מאת אסתר

סגרתי את מחברת ההסטוריה באי חשק. מחברתי צפוי לנו מבחוץ כל כך קשה...

בפתח עמדה השכנה מן הבגנו שממול.

"צפי, אולי תזכי לקיים מצוה גדולה, התנשפה, "אחותי צלצלה אלי ובקשה שאשיג לה ברחיפות ביביסטור. לילך שלה יש חם גבוה והיא מכרחה ללקח אתו מיד לרופא. התוכלי לשמור על ילדיה?"

"לכי, צפי", עודדה אותי אמא, "למכוחן עוד תספיקי ללמוד".

השכנה, ששמחה לתשובתי, הוסיפה: "אחותי עומדת על כך שתקבלי תמורה. איזו היא מוכנה שישמרו על ילדיה בתנאים הבגני? למה הדגישה השכנה את ענין התשלום. היא כבר מכירה אותנו וידעת שדעתה של אמא לא נוחה מן שנסח סספי עבור שמירה על ילדי השכנים. אך הפעם אמרה אמא: "אם זהו התנאי שלה ורק כך תרגיש נוח אתך את יכולה הפעם לסתת. אבל רק הפעם..."

אספתי במהירות את הספרים והמחברות ורצתי לכתבת שנתנה לי השכנה. אחותה של השכנה כבר חכתה על יד הדלת. בראש נשמעו צעדי המזיגה שהגיעה. במילים נרגשות הודתה לי ומיד יצאה עם הילד החולה.

"דרך אנב", שאלה, "כמה לוקחים היום לשעז?"

"שני שקלים", עניתי, בירעי שזהו המחיר שתכרתי מקבלות עבור שמירה על ילד אחד. מן הבית עלו בכיות תיגוק. נכנסתי פנימה, לבית הלא מוכר לי, סוקרת את המצב. היו שם תאומים חמודים בני שנה ועוד ילד כבן ארבע. נסיתי לטפל בהם כמיטב ידעתי, אך כנראה שלא הצלחתי כל כך.

כשנרגע האחר פתח השני ואז הצטרף אליו שוב הראשון ומקהלת היללות תגנה. הם היו כל כך דומים שהתבלבלתי ולא ידעתי את מי כבר האכילתי, מי נקי ומי התחיל עכשו.

כך, לסרוגין טפילתי בשניהם והשתדלתי גם להענות לרצונותיהם של הילד. עבורי עלי שעות גרושות בעבודה ובמחנות.

אמא תמיד אומרת שהשקחה צריכה להיות מעצם היום המצוה הלוא שיום אחר אניג לרננתה ואחשב כך. בינתיים עשיתי חשבון כמה אקבל ומה אוכל לעשות בכסף. בעצם, הרהרתי, אולי גם יכספי יש מצוה. אוכל לקנות בו שני ווגות גרבי צמר. אמא ודאי תשמח בהם, הן כך אצור גם להם...

עברו שלש שעות והאם חזרה. היא נראתה ציפה מאד.

אבא, לתדהמתי, ספר את ספור הביביסטור שלי וכיצד החזרתי חלק מן הכסף לאם ששמרתי על ילדיה. "והיום", ספר, "ראו מה מצאה צפי - שלשה שקלים, כסום וזה לזה שהחזירה. צפי", אמר לי, "זכית לקרוא בעיניך את ההשקחה!"

אבא פתח ספר ישן שנשארו לו מספרותיו של סבא, "ארחות חיים" לראש וקרא: "מתן כסף לשני כאשר זה רצון ה' כי ביד ה' תמיד לתת חזרה כמה שתצטרך... והנה, לא תמיד וזכה האדם לקרוא את ה' המכוננת ממעל."

לעתים נסתרים דרכי ההשקחה מענינו ואין אנו מצליחים להבין את הקשר בין כל מה שקורה לנו בחיינו. אך הפעם צפי זכתה לקרוא. רצונו יתברך היה שתמזיק את הכסף, והיא התגברה על רצונה שלה ועל רגש הבושה והחזרה. והנה, אף על פי כן לא הפסידה מן הקב"ה השיב לה את הכסף בדרך אחרת, כשרה בתכלית ההדור. דעו לכם, משיום רצונו יתברך, לעולם לא נפסיד. כי ביד ה' למלאות חסרוננו."

"אבא, והו השקר הגדול שלי", אמרתי באשר, "זכיתי לקרוא את יד ה' במעשה. זה קרה לי - ממש".

והחלו לינע משם מים ולהצמיח צנפים וצלים.

בתחלה היה קטן ההרנג ונכסיות המים שצדו לא פגעו בעץ השטה הענף. אך ההרנג גדל והתפתח במהירות. הוא הוציא עוד ועוד צלים וצנפים, וגזל מן השטה את אור השמש, ונכסיות מים נברות.

ההרנג הלך והתפתח, הפריח פרחים אדמים וירפים, הכשיל פרות דביקים העצבים לחכם של הצפרים.

ומה יהיה סופו של הספור? מה יעלה בגורלה של השטה?

עם הזמן יכסה ההרנג את עץ השטה כלו. לשטה יחסר אור ולא תוכל ליצר סברים, גם שרשיה לא יצמדו בעצם ולא יוכלו לספספ די מים. ועם מותה של השטה - ימות גם ההרנג, אשר חיוו תלויים בחיי השטה. אך בינתיים הספיק ההרנג להצמיח פרות והצפרים אשר אכלו מהם, בודאי נקו את ורעיו הדביקים על עצי שטה אחרים.

אם תגיעו אל חולות הגנג ותראו עץ שטה מור ולו שני סוגי צלים השונים זה מזה, דעו לכם כי על גזעו מתפתח אורח, הלא הוא הספיל המענין - הרנג השטים.

הרנג השטים

בטיילנו בחולות הגנג, משך את לבנו עץ מור. חלק מענפיו היו מכסים בעלים קטנים, ירשים כהים - צלים אפניים לעץ השטה. בחציו האחר היו עליו גדולים, ירשים, רעננים, וביניהם פרחים אדמים. "איזה מין עץ מור - חלק מעליו קטנים והאחרים גדולים, חציו פורח ומשגשג וחציו האחר נראה ערוב כל כך..." תמהנו. העץ המור לא היה עץ אחד אלא שני עצים, שונים זה מזה, ולחם גזע משותף. ודאי הסתברתם מהתחלה. בחולות הגנג צומח כבר שנים עץ השטה. עליו הקטנים והקשים פרנסו את עניו של הרועה הבדואי ושמשו לצל. פרחיו הצהבים והבדוריים משכו את הדבורים ומתרמילי ורעיו גזזו מן סקרימי המורכר הקטנים. גם צפרים רבות קננו בין ענפיו ואכלו מתרמילי ורעיו. צפור אחת אשר נקתה את מקורה בגזעו, השאירה שם לכלוך מאד בלתי רצוי. נשארו שם, על הגזע, ורעים של הרנג השטים אשר נשארו דבוקים אל מקורה. ההרנג הוא שית טפיל למחצה. את מזונו הוא מוצר בעצמו, בעליו הירשים, אך שרשים אי לו. את מימיו הוא לושק מעץ השטה. עד מורה הוציא הורעים שרשים. שרשים אלה חדרו אט אט אל גזע עץ השטה

דן ודינה לזמדים דינים

מגישה: יהודית ספרן

א"א אשר שהמפגש ימשך עד, קבעה דינה.

"חברים לעשות משהו", נאנחה ברכי. "מזרים לו, לך, מסבירים לו ושוב שלא יתכן להיות בתור מספר כל כך - וזה לא עוד מאומה! קראה דינה בכעס.

"שלום" נפתחה דלת הבית לרוחה ודן נכנס פנימה משלוקה.

"שלום וברכה" ענו הילדות.

"ראו איזה 'עסק' עשיתי היום", קרא דן הנרגש, "החלפתי תמונות של רבנים, תראה אילו תמונות נדירות קבלתי!"

"נהדר", התפעלו הבנות.

"דן, קראה אמא, דן, מוא לחדר שלך מידי תראה איך הוא נראה, ממש מהפכת סוסים!"

"אמא, הגיד דן את ידו כבטל, "זה לא בוער. בקרב אסדר בלי נדר היכל".

דן תמיד היה כזה, ראשו בגננים. אין הוא מסגל לשים דבר במקומו. בגדיו

המלכלכים משלכים בכל פנות החדר, תמונות רבנים, גלות, בולים פזורים בכל פנה אפסרית.

"אינני מוכן להיות אתו בחדר", טוען שמוליק בן השמונה.

אמא מדי פעם לוסתת את דן לחדרו ומושיבה אותו בכח לסדר. דן באמת מצדיק את אמא ומתחיל במרד לסדר. אך בעבר חצי שעה, כשאמא מציעה לראות את החדר המסדר - מגלה את דן יושב על אחד הכסאות שקוע בקריאת ספר נשכח שקצא בחור גדול בחדרו...

ערב חרפי קריר היה. דן עסוק בחדרו, והנה דפיקה נשמעת על דלת הבית. על המפתח עומד דוד, בן כתתו.

"בוא אל חדר", מזמין את דוד ותר בעיניו אחד מקום ישיבה מתאים. נוטל בשתי ידיו את ערמת בגדיו שהיתה מונחת על הכסא, מניח אותה בקצה מטתו ומזמין את דוד לשבת.

"יפה, הבאת את אלבום התמונות

שלך", שמת דן ונגש לתא להוציא משם את האספר שלו. אך האלבום לא היה שם, גם לא במגרת השלחן ובכילסט. דן מחטט בעצבנות בין ערמות הבגדים שהגניח על מטתו, אולי לשם השתרבב האלבום - אך לשוא. האלבום איננו.

"מה אתה מחפשי?" שאלה אמא כאשר ראתה את דן שוכב על הרצפה ומחפש בסדרתנות דבר מה מתחת למטתו.

"את האספר שלי" אמר דן, מתאמץ לעצור בכח את הדמעות שאיטו לפרץ מעיניו. דינה וברכי הביטו בדן המחפש, וקרצו זו לזו.

"יפה, הפעם ילמד את הלסח", לחשה דינה. וברכי ספרה בחיך לאבא שנכנס זה עתה: "אתמול, כשירדנו דינה ואני לחצר, מצאנו מאחורי הבית את אלבום הרבנים של דן. כנראה הוא נפל לשם כשדן המקפז חזר הביתה מן ה'חדר'. החלטנו להקביא לו את האלבום, כדי שילמד סוף סוף לשמור על חפציו..."

אבא הרצין מבטו. הוא נגש לארון

הספרים, שלף את הספר "סעוד שלחן ערוך", פתחו בסיון ספר וקרר בסולי. "אפילו לגנב על דעת להחזיר אלא שרצה לעצור קצת, או בדרך שחוק - גם מן אסור!"

"או אסור היה לנו להקביא לך את האלבום", הצטערה דינה. ברכי שלפה את האלבום ממחבואו, רצה לעבר דן וקראה: "דני, קח את האלבום, מצאנו אותו למטה, מאחורי הבית".

"ומדוע לא הבאתם אותו מיד?" תמה דן, כי רצינו שתלמד להיות מסדר, השיבה דינה, "אכל אבא אמר שאסור לנו לעשות כן. וזה גזל... או דן, סליחה!"

"סליחה דן" וסייפה ברכי. עיניו של דן נצצו משמחה.

"אני מקשה", אמר דן ודיוו חובקות את אלבומי היקר, "אני מקשה שבכל זאת למדתי את הלסח".

הוא נגש לחדרו ואמר לדוד: "אתה מוכן לחכות לי רבע שעה? אני חייב לסדר עתה את החדר!"

הנאה לארץ ימים

מאת אסתר

ע"ם ספרי מוסר

בתרועת מצודות הכתר המלך החדש. התושבים צפו במחזה הסטנוני בשעמום. הם היו רגילים לטקס המלכותי, מדי שנה בשנה החלף במדינתם המלך. כזה היה החל בממלכה. בכל שנה מלך חדש. ומה הפלא שהטקס לא עורר בלבם התפעלות?

נכנס המלך לארמונו, פיו פוער וציניו נוצצות למראה הנפלא הנגלה לעיניו. הוא התבונן בשמחה על ההוד וההדר הנבטים מכל פנה. שטיחים נהדרים, מרות מקשטים בתמונות יקרות, מראות מבהירות, אורות מנצנצים וריחות משכרים.

אח, טקס כפוי בשמחה, כל אלה - שלי המלך!

שכח המלך שהכל אכן שלו, אך לשנה אחת בלבד...

הימים הקאים היו ימי הנאות למלך. אהב לראות את העבדים במדים המצחצחים המשתחררים לו בלי הרף. הוא נהג לעצור תום כה, בפזוזה וזרם כדי לראותם בורעים לו ברח ופגיו ורחו מן הכבוד שחלקו לו. לתענוג גדול היו לו הסעודות הפלכותיות. מה טעימים היו המעדרים שהגיש לו בכל יום שעות רבות בלה המלך בסעודות ובהאננה למוסיקה.

"מה ערבות המנגינות לאוזן, חשב לעצמו והעביר את הזמן בישיבה בכסא המלכות ובהאננה לצלילים העולים מקלי התזמורת הפלכותית.

כך חלף שנת הנאות ותענוגות. יום בהיר אחד התעורר המלך, והנה... איזה יום הימים לוח השנה הכזיר לו את אשר רצה לשבת כבר חלפה שנה, פרוחה לה לבלי שוב. המלך החדש מכסא הרם, מתרו הוסי מראשו, וכל אשר נשאר לו מהשנה בה היה מלך, היו רק זכרונות. יותר מזה לא היה בידו מאחר חזר להיות כאתר הארם.

מלך חדש עלה לשלטון, גם הוא ידע ששל פי חס המדינה הוא מלך רק לשנה. המלך החדש, שלא כסודו, חכם וגבוה היה נכנס לארמונו ולא הביט סביב, לא אבד עשתונותו למראות הנפלאים כסודו. גם הוא נזה לבדור מלא חפנים, וגם הוא קבל מטעמים כדי המלך. גם לו בקשו תבואות הנגנים לזמר, אך הוא לא שם לב לכל אלה, לא התפעל מנפלאות הארמון ותענוגותיו. הוא היה עסוק כל הזמן בדברים אחרים.

כמה עסק מלך וזה כמה מלא ומנוח המלך, כל אותה שנה, עמל ונגע למען עצמו. הוא ידע היטב שיבוא יום ויורידוהו מכסאו. והזמן שילקח ממנו הכתר - קרב וחולו. לכן רצה להיות מוכן היטב לאותה עת, לנצל את ימי המלוכה עד כמה שאפשר למען שנות תיו הבאות.

מה עשה?

שלח שליחים למדינות השכנות כדי שיקשו שם עבורו ארמונות פאר. עבדים אחרים שלח כדי לרדת את הארמונות ולמלאות אותו בכלים, בבגדים ובקשוסים. אחר מלא את הארמונות באוצרות זהב וכסף, פנינים ויהלומים.

עברה שנה וגם יום בא. הוא נצטנה לעזוב את הארמון ולפנותו למלך החדש. אך הוא לא הפתח בקדמיו, הרי הכין את עצמו היטב ליום זה. הוא אי לא הצטער על שלא הספיק להנות במשך שנת מלכותו. הוא ידע היטב - כי רק מהיום מתחילים ימיו הטובים. העשר שצבר מחכה לו בארמונותיו. הארמונות הללו - רכושו הם, לא רק לשנה אלא לשנים רבות. משתה יוכל להתענג במשך כל חייו על כל מה שהכין בשנת מלכותו.

אנו בעולמנו זה, כמו מלך לשנה בארמונו. עלינו להספיק ולקסס כאו אוצרות רבים, אם, כמו המלך הנכנס, נזכר תמיד כי רק זמן קצר נוכל להיות בארמון נטור כל הזמן לצבור עוד ועוד אוצרות הלא הם מצוות ומעשים טובים.

"מי ששרר בערב שבת - יאכל בשבת". מי שינצל את בחותיו אשר נתנו משמים כדי ללמד תורה ולעסוק בגמילות חסדים יגדל לאדם גדול. והתורה שלמד והחסדים שגמל, הם האוצרות אשר יהיו אתו לנצח. כי בעולם הקא, העולם שכלו טוב, יושבים הצדיקים ומתענגים על ארמונות הפאר שבנו לעצמם במעשיהם הטובים בעולם הזה.

והלא ונוכח גם אנו שיהיה חלקנו עמם שלא נשכח שאנחנו מלכים בזה העולם רק לשנה אחת.

דבר ספר!

לפניכם כתב יד עתיק של ספר המצוי בידיו כיום. איזה ספר זה?

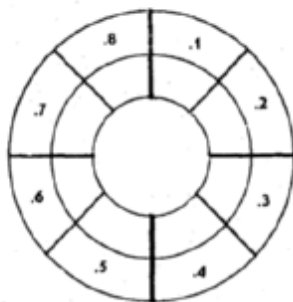

בקשר לקשר!

מה הקשר בין כורה מרגל מתביש

חד תרגום!

תרגמו את המלים הבאות מארמית ללשון המקרא לפי תרגום אונקלוס לפרשת משפטים ורשמו אותן לכוון המרכז. כל מילה בת שלוש אותיות. כולן מסתיימות באותה אות. איזה מושג זמן מהפרשה נכתב על פי המעגל החיצוני?

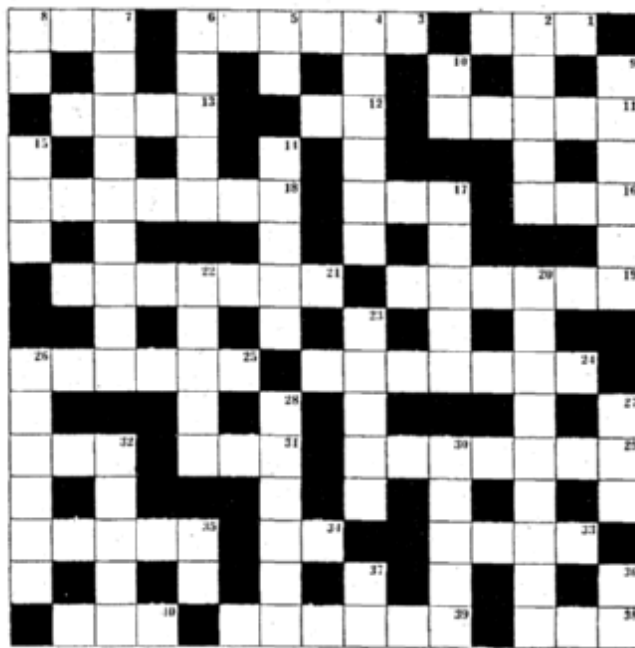

1. עלון. 2. דשא. 3. ביתא. 4. חרא. 5. דמי. 6. שחא. 7. אחקלא. 8. שחא. 9. שחא. 10. שחא. 11. שחא. 12. שחא.

איזה הוא?

היכן במפרשה מצינו את השרשים: ש. מ. ר. ו. ז. כ. ר. בפסוק אחר?

חכם פרט"ים!

מאוז:

1. אם ראית את חמור חברך בכך, השיבו לו 3. לא ילין עד בוקר. 7. יש אומרים כי משמעותה מסון. 11. העבר הכנעני שולקח מסון. אינו עבד עברי. 12. המצות שנצטוו בני הן בכלל משפטים. 13. קדם ל"נעשה". 16. אינה נשאת חן. 17. מי אמר: "שבו לנו בזה". 18. דין מכה איש ומת. 19. יוצאים בראשי איברים. 21. גונבים משנם תשלומי ד' או ה'. 24. דינו של המבעיר. 25. מלמדות על כל כיד ראשי איברים. 29. אשר יעשה מי שיש לו דין. 31. עם מי לא יעלו העם 32. משמאל לימין משקלו חצי אונקיא. 33. להסיר את המשפט מאמיתו. 34. דמי יד. 35. התיקן של "סוסר". 38. פירוקו היא העובדה. 39. אין לבשר בו גדי. 40. נאמר כדי להוציא את הקטן.

מאוז:

2. מוקשת לעברי לכל יציאותיו. 4. מכאן שאין להביא דיני ישראל בערכאות שלהם. 5. בו אוספים את התבואה אל הבית. 6. אחז זו נרצעה. 7. הבטחת העם כלפי כל אשר דיבר ה'. 8. בהן יוצא המוכר עצמו מפני רוחקו. 9. המורפת. 10. אין לחזק לו כבוד לזכותו בדין. 14. כניו של הקטן אשר ענין לשמור. 15. הכוונה לקטנה. 17. מהיכן "הראשונים" אשר ואלה נוספים עליהם. 20. אם כזה הוא העבד חייב הקונה במזונות ואשתו ובניו. 22. רב. 23. לפני שתבער את החמץ. 26. כמה קשר לגר כשלוש חצות אותו. 27. אין לה חליפין. 28. למי אין בני ישראל עבדים? 30. הלא שנאמר בשוחר. 32. לחירות. 35. עמכם. בעל דברים. 36. נזקק על העם. 37. מופלא שבבית דין.

פתרונות "יתד חדה" שמות

מה נשתנה!

יוסף ולוי נבדלו משאר האחים לעניין טענת אריון של יעקב. יוסף ולוי לא טענו את ארון יעקב. פחות או יותר!

1. תף. 2. פתח. 4. מפתים. 5. משפטים. 6. שמחים. 8. מים. 9. ים.

שמות הזכרים

בגלל מידות 10 ואז 12 ב' ב' ב'

שמה רשומק 10 וסוף 16 ב' ב'

שק קטבספי סטוריה מרחבת 125 דושרים

דבר ספר!

לא ספר אחר חובר ע"י רבי סעדיה מפיסם הלא הוא רבי סעדיה נאון כפי שכותב האבן עזרא בראש ספר "מאונים": ואלה שמות זקני לשון הקודש הנאון רב סעדיה מפיסם ראש המדברים בכל מקום אגן ספר האגרון וספר לשון עברית וספר צחות.

למוצא הישר...

לא יתכן שמשנה נולד בתאריך שנולד בו בזמן.

הן במסין נולד ביום פטירת רחל, ב"א במרחשון. ומשנה נולד בו באדר.

נחשבה נד?

בספר יחזקאל מצינו כי בני ישראל הם חברי של יאודה. כתוב עם בפרק ל': ואחיה בן אדם קח לך עץ אחד וכתב עלי: ליהודה ולבני ישראל חברי.

מי הוא זה?

יונה הנביא. סוף לא היה תחתיו כי אם מעליו. שכן הוא מעיד על עצמו בפרק ב' ביונה: "לעצבי הרים ירדתי סוף חבוש בראשי".

חכם פרשים!

מאוז:

1. את בני. 8. מה יעשה. 9. אשר לא ידע. 11. בארץ נכריה. 12. מצרים. 13. המדבר. 15. מים. 17. עננו. 19. הני. 20. וזי. 22. שמואל. 24. את אשר. 26. מצרעת כעשר. 28. בני ישראל. 29. הליכי. 32. לפרעה.

מאוז:

1. מים. 2. אל יתר. 3. בלשון ארמי. 4. ננשי העם. 5. מעלתם. 6. אל יתר יחתנו. 7. יעצמו. 10. מרים. 13. ה"א. 14. דתן ואבירם. 16. ירך. 17. על שפת היר. 18. של. 20. ותמלאנה. 21. יתר. 23. לא יבער. 25. ראשון. 27. שכינה. 30. ילד.

מלה מתגלה!

המלה: יתד.

אין פתיחה אב מלאכה - אם חסור מהמלה "חדש" האות המותחת אותה. האות ח. יותר ידע אב מלאכה. באין גמר או חר אמר - אם יסור מהמלה "חדש" הגמר. הסוף. יותר "חר".

דבר סתרי!

שמות השבטים: בנימין. ראובן. שמעון. מי מנה?

שיעור קומתו של משה היה עשר אמות

כפי שמוכח בבכורות מיד ע"א אמר רב משה רבינו עשר אמות היה שנאמר: "ויפרש את האהל על המשכן".

החלום של חזקוני

החלום של חזקוני